

Z REPUBLISKE PARTIJSKE KONFERENCE

V naših partijskih vrstah moramo krepiti lik revolucionarja

Prejšnji petek in soboto se je vršila v Ljubljani Republiška partijska konferenca, na kateri sta bila poleg partijskih delegatov iz vse Slovenije navzoča tudi člana Politbiroja CK KPJ tovariša Milovan Djilas in Franc Leskošek. Konferenca je razpravljala o metodi vodstva partijskih organizacij ter o gospodarsko-političnih in organizacijskih nalogah na vasi. Poleg številnih drugih diskulantov sta na konferenci v diskusiji govorila tudi tov. Milovan Djilas in Franc Leskošek.

Konferenca je otvoril tovariš Miha Marinko, ki je uvodoma omenil, na kako velik odziv so našli v svetu naši ukrepi na tedaj večjo demokratizacijo naše države, izročitev uprave podjetij v roke delavcev, itd. V zvezi s tem vprašanjem je ugotovil, da so ta naša dejanja zelo važna, tako za našo notranjo konsolidacijo, kakor tudi za političen ugled Jugoslavije v svetu. Potem se je dotaknil primera izdajstva in gospodarske sabotaže ter razbijanja politične enotnosti in širjenja šovinistične, nacionalne in verske nestrpnosti, kakršno so v LR Hrvatski širili narodni izdajalci Žigic, Brkić in Opačić. Samo ob politični nedelavnosti in nebudnosti bi se lahko zgodilo, da bi se pojavili tudi pri nas primeri nekakšne nacionalne prizadetosti, češ da je Slovenija v tem ali drugem gospodarskem pogledu zapostavljena, ko skupaj z bolj razvito Srbijo in Hrvatsko pomagamo gospodarsko zaostalim republikam.

Ko je govoril potem o nalogah, ki so pred partijskimi organizacijami in o metodah vodstva, je dejal: Ob vseh reorganizacijah, ki jih je bilo mnogo in najbrž tudi preveč v teh letih naših naporov pri graditvi ljudske države, gospodarske obnove, utrjevanja ljudske oblasti in graditve materialno in politično vzgojnih socialnih osnov nove družbe, se je zlasti v nižjih forumih in osnovnih organizacijah mnogo preveč obravnavala samo suha organizacijska shema. Veliko premalo ali nič pa se nismo poglobljali v to, zakaj so bile potrebne te reorganizacije, zakaj stare organizacijske oblike niso več primerne, zakaj so se preživele in kakšen cilj boemo z reorganizacijo doseči, ne po obliki, ampak po vsebini.

Pod izrazom zgraditve socializma se običajno in le prerado razume samo gospodarska plat te naloge, pri tem pa se pozablja na drugo plat graditve socializma, to je na preobrazbo miselnosti delovnih ljudi, ki je potrebna za socialistično družbo, kar je obenem neločljiv del ekonomske plate te naloge in pogoj za uspešnejšo in hitrejšo graditev gospodarskih temeljev socializma.

Vprašanje metode vodstva zato ni le pretežno organizacijsko-tehnično, ampak prvenstveno politično vprašanje. Naši partijski kadri ne bodo mogli uspešno vzgajati delovnih množic, naših svobodnih proizvajalcev in jih mobilizirati za konstruktivno sodelovanje pri gospodarskem razvoju, če sami ne bodo razumeli temeljnega zakona socializma — socialističnega planskega gospodarjenja, kjer se morajo naloge osnovnih in prioritarnih planov določati po načelu demokratizirane centralizma in se po tem načelu tudi izvajati. Vse ostale naloge so sestavni del naših splošnih nalog tako socialističnega gospodarstva kot socialistične preobrazbe družbe.

Tovariš Marinko je nato poudaril, da je danes oblastveni in upravni aparat že toliko zgrajen, da lahko od njega zahtevamo, naj sam odloča o podrobnostih in sam izvršuje konkretne naloge, če tega ne morejo nadomestiti partijski komiteji, ker bi z izgubljanjem v oblastvenih nalogah ne imeli pregleda nad celotnim delom.

Metoda vodstva okrajnega komiteja mora biti zato taka, da bo imel komitej pregled nad potekom tekočih nalog gospodarske in državne uprave, da pa bo težišče svojega dela osredotočil na politično in organizacijsko dejavnost, s katero

ro naj spremlja in podpira tekoče izvrševanje gospodarskih in drugih nalog aparata ter uresničuje svoj program politično vzgojnega in organizacijskega množičnega dela. Seveda morajo za tako delo partijske organizacije oziroma komiteji poznati vsako tekočo gospodarsko nalogo. Pri svojem delu pa naj pravilno vskladijo našelo kolektivne odgovornosti z načelom osebnih odgovornosti.

Ob koncu je tovariš Marinko omenil še važnost kritičnega odnosa do dela. Povečana kritičnost naj vodi tudi k večji partijski doslednosti in kontroli. Kritiki morajo brezpogojno slediti ukrepi proti tistim, ki svojih partijskih in zaupanih nalog ne izvršujejo.

Pri tem je treba imeti seveda pravičen, človeški odnos, kadar gre za tovariše, ki so marljivo, imajo voljo, nimajo pa potrebnega znanja, da bi naloge pravilno in vestno izvrševali. Nasprotno pa ne sme biti nobene popustljivosti, kadar gre za komodnost, površnost, malomarnost ali celo za še huje motive slabega dela. Prav tako moramo preganjati tudi popustljivost in prizanesljivost do takega obnašanja. Čuvanje svetlega lika komunista, kritičnost in neizprosost do Partiji tujih lastnosti, so prav tako važni činitelji pri določanju metode vodstva.

Referat o gospodarsko političnih in organizacijskih nalogah na vasi je podal tovariš Vlado Krivic, ki je že v uvodu ugotovil, da so sedanje prehranske težave v mestih in gospodarske težave na vasi nujna posledica današnje stopnje razvoja in so le začasne. Osnovni vzrok vseh težav je torej, da tempo kmetijske proizvodnje zaostaja za naraščanjem potreb, ki jih prinašata hitri razvoj industrije in dvig življenjskega standarda v mestih in vaseh. Naša naloga je torej, da storimo vse, da se tempo kmetijske proizvodnje čim bolj poveča.

Zaradi pomanjkanja delovnih moči in izboljšanja položaja revnejšega kmeta, ki opušča hribovske njive in jih spreminja v travnike, so se zmanjšale orne površine. To terja zato borbo za večje hektarske donose, za večjo produktivnost živine itd. Dosedanja izkušnja socialističnega sektorja kažejo, da lahko že s sedanjimi sredstvi povečamo visoko nad dosedanje povprečje hektarski donos, molznost, produkcijo maščob in mesa itd. Vse premalo smo doslej nudili terenu strokovne in organizacijske pomoči. Kaže pa tudi, da na teren še ni popolnoma prodrla spoznanja, da proizvodnje v kmetijstvu ne bomo mogli povečati, če se najširše ne uporabi kmetijska znanost.

Tovariš Krivic je nato obširno govoril o boju proti špekulantom na vasi. Poudaril je škodljivo in napačno pojmovanje naše demokratizacije in decentralizacije, ki jo marsikje razumejo tako, kakor da to pomeni popuščanje špekulantom in rahljanje enotnosti. Socialistična demokratizacija dejansko olajšuje borbo proti špekulantom, ker je lažje zaostri odgovornost tistega, ki na primer pri odkupu še ni izpolnil svoje obveznosti. V borbi proti špekulantom tudi ne smemo šablonsko izenačevati špekulanta z velikim in močnim srednjim kmetom. Mnogi teh kmetov so bili že med narodnoosvobodilno borbo povezani z našim gibanjem in imajo tudi danes pozitiven odnos do naše oblasti.

Delovne zadruge in zadrzne ekonomije so lani številčno zelo napredovale. Osnovne slabosti, da razvoj delovnih zadrug ni bil hitrejši, pa so predvsem v tem, da niso dobivale dovolj pomoči od okrajnih in republiških strokovnih, gospodarskih in političnih ustanov. Nadaljnji vzrok pa je, da se popuščajo špekulantskim elementom v zadrugah, da ni pravega prizadevanja za povečanje proizvodnje z razpoložljivimi sredstvi in da je v številnih zadrugah mlačen odnos do izpolnjevanja obveznosti do države. Da se bo zadrugi hitreje razvijale, je treba okrepiti okrajne zveze kmetijskih zadrug, opraviti metode birokratske centralizma, okrepiti vodilni kader v delovnih zadrugah, z največjo potrpežljivostjo jim pomagati, jih prepričevalno navajati k izpolnjevanju obveznosti, kaznovati in izločiti iz njih pa vse špekulante. Iz zadrug je treba izločiti ne le neposredne razbičajte, ampak tudi tave zadrzne imetja in lenuhe.

Ob koncu svojega referata je tovariš Krivic govoril še o škodljivem podcenjevanju splošnih kmetijskih zadrug, v katerih marsikje oportunistično razvijajo zgolj trgovino, zanemarijajo pa pospeševanje proizvodnje, zlasti živinoreje, sadjarstva, perutinarstva, čebelarstva itd. Letos se je običajno zmanjšalo tudi število zadržnih ekonomij. Večina okrajev in krajev ni posvečala boju za nove zadrzne ekonomije nobene pozornosti, niti niso izkoriščali ugodnih pogojev za ustanavljanje živinorejskih farm, posebno v planinskih krajih. Končno je nakazal še pomen ustanavljanja skladov za mehanizacijo in investicijsko graditev ter s tem v zvezi zadržnih svetov, kar pa seveda ne pomeni likvidacije okrajnih zadržnih zvez ali celo kmetijskih poverjeništev. V sedanjem razdobju razvoja socializma pri nas je vprašanje kmetijstva in naše politike do kmeta največjega pomena. Zato imajo partijske organizacije v mestih kakor na podeželju izredno pomembne naloge.

Konferenca je ob zaključku sprejela resoluciji k obema točkama dnevnega reda in poslala pozdravni brzojavki tovarišu Titu in tovarišu Kardelju, šefu naše delegacije na zasedanju Generalne skupščine OZN.

V oktobru bomo volili nove ljudske inšpektorje

Ustanovljeni organi ljudske inšpekcije v podjetjih in ustanovah, kateri so predvideni z Uredbo o ljudski inšpekciji (Ur. list FLRJ št. 28/49) predstavljajo važen ukrep našega državnega vodstva. Ljudska inšpekcija je kontrolni organ delovnih množic, katere se preko njega borijo za odpravljanje nepravilnosti v vodstvu organov ljudske oblasti in gospodarstva, proti vsem pojavom birokratizma, proti zlorabam, škodljivstvu, razsipništvu, škodljivcem in sovražnemu odnosu do naše ljudske imovine in sploh življenjskih potreb delovnih ljudi. Ljudska inšpekcija je močno orožje v rokah delovnih ljudi v borbi za dvig življenjske ravni delovnih množic — za socializem.

Prva mandatna doba ljudskih inšpektorjev je že potekla, zato se bodo letos v oktobru volili ljudski inšpektorji za leto 1950/51. Za te volitve so vse sindikalne podružnice dolžne, da k pripravi pristopijo takoj.

Zelo škodljiva je praksa iz lanskega leta, ko so volitve potekale celo dva meseca in končno še niso v vseh podružnicah izvolili skupnih ljudskih inšpektorjev. Od 2400 podružnic je izvolilo ljudske inšpektorje nekaj nad 1500 in če še upoštevamo, da v vsaki podružnici (kot so obrtne in okrajne podružnice, podružnice trgovcev, babic itd.) nimajo pogojev, da bi izvolili ljudske inšpekcije, lahko trdimo, da je nad 20% podružnic, ki lanj sploh niso izvolile ljudskih inšpektorjev, čeprav so imele za to vse pogoje in tudi zakonito dolžnost. Letos se ne sme zgoditi, da v oktobru katera koli podružnica ne bi izvolila svojih ljudskih inšpektorjev. Okrajni in krajevni sveti in krajevni odbori sindikatov so dolžni nuditi podružnicam vso pomoč, pa tudi vsi višji forumi morajo storiti vse, tako da za malomarnost podružnice glede izvolitve skupin ljudske inšpekcije ne bo moglo biti nobenega opravičila.

Do sedaj je v sindikalnih podružnicah delalo nad 8500 ljudskih inšpektorjev, ki so skupno opravili okrog 2500 pregledov. To, da povprečno vsaka skupina ljudskih inšpektorjev ni opravila niti dveh pregledov v enem letu, nekatere pa niti enega, nalaga vsem podružnicam, da sedaj ob novih volitvah posvetijo posebno pozornost dobri izbiri kadrov. Poleg tega, da bomo izvolili najboljše tovariše, ki so predanji naši stvari in ki uživajo zaupanje pri članih delovnega kolektiva, pa je nujno tudi to, da izvolimo tiste, ki niso preobremenjeni z drugimi posli, ali pa jih bo treba sprostiti, da bodo imeli dovolj časa za kontrolo dela in napak v podjetju in ustanovi, zlasti pa pri napravah in obratih delavske preskrbe. V vsakem kolektivu je dovolj takih ljudi, pri čemer seveda ne smemo prezreti in podcenjevati žena in mladine, zlasti tam, kjer jih je veliko zaposlenih. Na teh načelih izbrani kandidati za letošnje volitve delavskih kolektivov bodo močno dvignili ugled ljudske inšpekcije, ob njihovem rednem in hitrem poslovanju pa se bo utrdila navada, da se bodo vsi čla-

ni kolektiva vselej obračali na ljudske inšpektorje, kadar bodo opazili nered, škodljivstvo ali zavlčevanje, bodisi v osebnih vprašanjih ali pri naših skupnih socialističnih interesih. Tako ne bodo izvrševali te važne naloge le ljudski inšpektorji ali celo sam vodja skupine ljudske inšpekcije, ampak ves kolektiv. In to moramo tudi doseči!

Sedaj, ko je nova politika našega partijskega in državnega vodstva pospešila tempo poglobljanja in razširjanja naše socialistične demokracije, tudi ljudska inšpekcija dobiva vse večji pomen. Čim bolj množično bo sodelovanje vsega kolektiva z ljudsko inšpekcijo, tem bolj se bo uveljavila potreba za izpolnitev sedanjega zakona glede razširitve pravic ljudskih inšpektorjev.

Že s samim zakonom o gospodarjenju z državnimi gospodarskimi podjetji dobiva ljudska inšpekcija kolektivni pomen in postaja organ kolektiva. — Sodelovanje in koordinacija v delu delavskih svetov in upravnih odborov kot vodstveni organ na eni strani, ter skupine ljudske inšpekcije kot inšpeksijski kontrolni organ na drugi strani, bosta pospešili in zajamčili dobro upravljanje in hiter napredek podjetja tako v

interesu naše socialistične skupnosti, kot v interesu vseh članov kolektiva. S takim tesnim in konkretnim sodelovanjem bosta delavski svet in upravni odbor koristne in konkretne predloge ljudske inšpekcije lahko takoj osvojila in hitro rešila, ker bo to naš skupni interes. Za tako sodelovanje in skupno odpravljanje vseh slabosti pa bodo morale sindikalne organizacije dati volitvam ljudskih inšpektorjev še poseben poudarek.

Organi ljudske inšpekcije predstavljajo nedvomno razširitev naše socialistične demokracije, zato je treba ta vprašanja v podružnici na široko proučevati in tolmačiti članstvu kolektiva. Nujno je treba prekiniti z dosedanjim slabo prakso podcenjevanja in zapostavljanja ljudske inšpekcije v sindikalnih organizacijah. Prav sedaj ob volitvah novih ljudskih inšpektorjev, ko se postavljajo temelji za uspešno delo v prihodnjem letu, pa je potrebna največja pozornost.

Brez pomoči sindikalnih organizacij tudi novi ljudski inšpektorji ne bodo mogli uspešno izvrševati svojih osnovnih nalog — neposrednega vpliva, da se nepravilnosti odpravijo takoj brez kakršnega koli nepotrebnega birokratskega zavlčevanja.

B. M.

KOČEVSKI RUDARJI se že pripravljajo NA ŠESTMESEČNO TEKMOVANJE

Delovni kolektiv kočevskih rudarjev je te dni razpravljal o povabljivi izvršnega odbora Osvobodilne fronte Slovenije na šestmesečno plemenito tekmovalje v počastitev 10 letnice ustanovitve OF. Na skupnem sestanku članov upravnega odbora delavskega sveta, upravnega odbora sindikalne podružnice, rudniškega odbora OF in rudniškega komiteja, so pripravili okvirni osnutek sodelovanja v tem velikem tekmovalju. Celotni delovni kolektiv je nato plan, ki so ga podrobno izdelali po sektorjih dela, z velikim odobravanjem sprejel.

Načrt šestmesečnega tekmovalja kočevskih rudarjev je zelo bogat. Tako bodo v proizvodnji realno postavljeni osnovni plan mesečno dosegli, oziroma presegli vsaj za 1%. Slabo kakovost premoga bodo izboljšali z izpopolnjevanjem separacijske naprave. Skrb delavskega sveta pa bo predvsem v borbi za nadaljnje znižanje proizvodnih stroškov. Organizirali bodo v proizvodnji tekmovalje med brigadami, oziroma med delovnimi skupinami. Pristopili bodo k turnirskemu načinu medbrigadnega tekmovalja, ki bo trajalo skozi vseh šest mesecev in se ga bodo udeležile štiri brigade. Fluktuacijo delovne sile, ki je bila v letošnjem letu precej velika, bodo v tem času znižali najmanj za 25%.

Tekmovalje v proizvodnji pa bo spremljalo tudi tekmovalje za izboljšanje naprav tehnično higienske zaščite in boljših delovnih pogojev. Začeli bodo graditi higiensko urejene in praktične rudniške delavnice, dogradili rudniško ambulantno in ustanovili dom igre in dela. Tehnično higiensko pa bodo preuredili stlačilnice in kopalnice na jamskem obratu. Začeli bodo z gradnjo novega rudniškega doma. Na stanovanjskih stavbah bodo delno obnovili strehe v Stari koloniji, pred hišami pa bodo uredili nasade in vse poti ob rudniških kolonijah očistili ter posuli z gramozom. Zgradili bodo nov rudniški vodovod, seveda, če bodo pravočasno dobavljene potrebne cevi, in ves potreben izkop jarka za cevovod izvršili s prostovoljnimi delom. Poskrbeli bodo tudi za ureditev fizikurnega igrišča na rudniku.

Vzgojno delo bo imelo v tem tekmovalju velik pomen. Reorganizirali bodo ljudsko univerzo in trikrat tedensko pripravljali diskusijske večere in predavanja in sicer v »Tednu ljudske tehnike« in podobno. Organizirali bodo seminar za vzgojo delavskih svetov in upravnih odborov. V programu imajo tudi 18 kulturnoprosvetnih prireditev doma in v okoliških vaseh. Odkrili bodo spominsko ploščo padlim rudarjem — partizanskim borcem in spominsko ploščo ob polletnici prevzema vodstva rudnika po upravnem odboru.

OF organizacija rudnika pa bo v tem času poskrbela, da bodo člani redno plačevali članarino in izterjali vse zaostanke, pristopili k strokovnemu usposabljanju članov PAZ-a itd. V oktobru in marcu bodo organizirali večje akcije za zbiranje starega železa, papirja, kosti in podobno.

Sprejete obveznosti kažejo veliko voljo kočevskih rudarjev, da vnesejo v to pomembno tekmovalje nov velik delovni polet. Za vodstvo pravilne in točne evidence nad izpolnjevanjem obveznosti v tem tekmovalju, bo kolektiv postavil 5 člansko komisijo.

ZAGREBSKI VELESEJEM dokazuje pravilnost gospodarske politike naše vlade

23. septembra je bil odprt IV. zagrebski velesejem po vojni. Otvoritvene slavnosti so se udeležili poleg predstavnikov oblasti iz vseh republik, član Politbiroja CK KPJ in podpredsednik Prezidijske ljudske skupščine Moša Pijade, predsednik Centralnega odbora Zveze sindikatov Jugoslavije Djuro Salaj in diplomatski predstavniki številnih tujih držav.

Otvoritveni govor je imel generalni direktor direktorije za strojogradnjo minister Nikola Petrovič, nato pa so si gostje ogledali najprej jugoslovanske paviljone, pozneje pa paviljone, kjer razstavljajo inozemski razstavljalci iz Anglije, Avstrije, Belgije, Danske, Egipta, Francije, Grčije, Italije, Izraela, Nizozemske, Švedske, Švice, Trsta in Združenih držav Amerike.

Minister Nikola Petrovič je v svojem govoru dejal, da si je zagrebski velesejem po pravici pridobil ugled pomembne gospodarske manifestacije, ki vzbujajo veliko pozornost ne samo naših delovnih ljudi, temveč tudi tujih gospodarskih krogov. To je rezultat hitrega razvoja našega gospodarstva, zlasti industrije. Velesejem potrjuje, da se krepijo in poglobljajo trgovinski stiki med našo in tistimi državami, ki želijo z nami go-

spodarsko sodelovati po načelih enakopravnosti in medsebojnega spoštovanja prevzetih obveznosti.

Kako je Jugoslavija razširila svoje gospodarske stike, dokazuje tudi dejstvo, da se je število tujih razstavljalcev povzpelo od 234 v lanskem letu na 276 letos, število razstavljenih tujih izdelkov pa je naraslo od 357 v letu 1949 na 817 v letu 1950.

Domači razstavljalci so letos manjše, zato pa so na velesejmu v večji meri zastopana tista podjetja, ki so posebno pomembna za naš izvoz. Tako se bodo tuji interesenti lahko seznanili s kakovostjo in sortimentom jugoslovanskega izvoznega blaga. Letos razstavlja Jugoslavija 300 novih izdelkov!

Med temi izdelki so izdelki strojogradnje, nova strožnica »Prvomajska«, kompletna urtalna garnitura za nafto iz tovarne »Djuro Djakovič«, Kaplanova turbina, Generalna direktorija ladijskih strojev razstavlja nov Dieslov motor z zmogljivostjo 450 konjskih sil, naša industrija kmetijskih strojev stroje za sajenje in kopanje krompirja itd. itd.

Že drugi dan je velesejem obiskalo 34.000 obiskovalcev. Vsakdo, ki obišče velesejem, ima priložnost videti zgodovino naše borbe za industrializacijo, ki jo bi-

jejo naši delovni ljudje vztrajno, požrtvovalno in uspešno. Čeprav so voditelji in-formbirojevskih držav hoteli, da bi v Jugoslaviji živel brez vsakršnih stikov z inozemstvom, to je, da ne bi izmenjavali blaga z drugimi državami, je Jugoslavija v živahnih trgovskih stikih s kapitalističnimi državami kajti trgovinski odnosi na podlagi enakopravnosti, so važen činitelj pri izpolnjevanju našega petletnega plana, pri graditvi socializma. Tudi z informbirojskimi državami smo hoteli še nadalje ostati v trgovinskih stikih, vendar smo bili zaradi gospodarske blokade, ki jo le-te izvajajo do nas, priključeni z njimi prekinili trgovinske stike.

Velesejem prikazuje, kaj so jugoslovanski delovni ljudje ustvarili, naslonjeni na svoje lastne sile. V jugoslovanskem paviljonu obiskovalcem zastaja korak ob uspehih naših delovnih kolektivov, naših inženjrov, tehnikov in znanstvenikov. Ti izdelki pričajo o težki, toda uspešni borbi za osvajanje novih proizvodov, predvsem tistih, ki so najpomembnejši za naš gospodarski napredek in neodvisnost proizvodnje.

Zagrebski velesejem bo odprt do 8. oktobra, zato bo dovolj prilike, da si vsakdo ogleda to novo manifestacijo našega dela in uspehov.

Kovinarji na Jesenicah bodo tekmovali v počastitev 10. obletnice OF

Šestmesečno tekmovalje, na katerega se v Jeseniški železarni pripravljajo, bo vsega več točk. Prva in najvažnejša je vsekakor neizprosna borba za izpolnitev letne planske naloge. Tekmovali bodo za izpolnitev tako količinske planske naloge kakor za izpolnitev letnega plana po vrednosti in asortimentu. Da bo tekmovalje v celoti doseglo svoj pomen, so na drugo mesto tekmovalja postavili točko, katera govori, da se bodo dosledno borili za izboljšanje delovne discipline, za zmanjšanje neopravičenih in tridnevnih bolezenskih izostankov od dela.

Osebnostno obveznost so sprejeli že številni delavci in uslužbenci, med prvimi pa je bil tudi obratovodja Janez Ramovš iz predelovalnih obratov, ki je obljubil, da bo nudil vso pomoč brigadam v obratu pri izpolnjevanju postavljenih nalog in storil vse, kar je v njegovi moči, da bo obrat izpolnil svoje planske naloge tudi v letošnjem letu. Njemu sledijo mojstri in delovodje iz splečevinastih valjarn, ki so prav tako sprejeli pismeno obveznost, da se bodo potrudili za predčasno izpolnitev planskih nalog v svojem obratu.

S pripravami za tekmovalje so pohiteli tudi v kamnolomu, kjer so sklenili, da bodo v času trajanja tekmovalja skrbeli za dovoljno količino kamenja, ki ga potrebujejo v železarni za potrebe v proizvodnji, poleg tega pa bodo posvečali še večjo pozornost delovni disciplini tako, da med tekmovaljem ne bodo imeli niti enega neopravičenega izostanka, vsak prekršek pa bodo kaznovali.

IZ PRAKSE naših delavskih svetov S III. plenuma sindikata uslužbencev državnih ustanov

in upravnih odborov

Delo z volitvami delavskih svetov, upravnih odborov in prevzemanjem podjetij po delovnih kolektivih gre h koncu. Treba je torej govoriti o praktičnih ukrepih, ki naj jih podvzamejo delavski sveti oziroma upravni odbori in reševati praktične probleme, ki stopajo pred delavske svete.

Poglejmo si nekaj primerov!

Delavski svet enega izmed okrajnih gradbenih podjetij je n. pr. razpravljal med drugim o znižanju upravnega aparata v podjetju o čimbolj ekonomični izbiri delovne sile, materiala, prevoza, norm itd. Pri reševanju teh internih vprašanj podjetja se je delavskemu svetu nekoliko samo vsililo načelno vprašanje, ki jim ga je narekoval naslednji primer:

Podjetje šteje skupno okrog 30 delavcev in uslužbencev. V istem okraju je imel pred vsojo privatni podjetnik-gradbenik svoje lastno podjetje približno z istim številom delavcev. Podjetje je uspešno poslovalo. Podjetnik ni imel niti enega administrativnega uslužbenca in je vse administrativne in operativne posle opravil sam, sam izplačeval delavce, vodil skladišče itd. Zaposlene ni imel niti administratorke. Sedaj pa je v podjetju, ki ima zaposleno približno enako število delavcev: direktor, pomočnik direktorja, ki vrši obračune in situacije, tehnik, ki vodi med drugim evidenco in gradbene knjige itd., knjigovodja, ki opravlja finančno knjigovodstvo, blagajnik, ki vodi blagajno in mezde, personalni referent, normirec in administratorka, ki poleg svojega rednega posla pomaga še v materialnem knjigovodstvu. Torej 8 ljudi opravlja danes tak posel, ki ga je opravljal nekdo en sam človek. Sicer ne istega, ker moramo upoštevati, da živimo v planskem gospodarstvu, ki zahteva marsikaj več, kot pa je bilo poprej potrebno privatnemu podjetniku. Vendar ves ta aparat le služi opravljanju istega osnovnega cilja: gradnji, in ta osnovni cilj je dosežen z neprimerno večjim personalom.

Če vodimo gospodarstvo birokratično, je to razumljivo. Imeti moramo posebnega knjigovodjo.

S tem pa, ko smo dobili delavske svete, se položaj bistveno spremeni. Kakor hitro smo dobili v podjetje novega gospodarja in ne gospodarja več neposredno država, postanejo odveč razne funkcije, ki jih je poprej v podjetju vršila država. Stvar se kvalitativno menja. Država bo ohranila stik s podjetjem le preko plana in osnovne evidencie, delavski svet pa bo lahko gospodaril samostojno. Če smo postavili delavske svete, ostanejo pa pri starem načinu državnega vodstva podjetij, potem delavski sveti ne bodo mogli v pravem pomenu besede gospodariti, ampak bo nehote njihova dejavnost omejena.

Delavski sveti so tisti dolgo iskani prijem, ki naj ga uporabja socialistična država pri svojem gospodarstvu. V kapitalizmu velja načelo, da državna gospodarska podjetja ne uspevajo in tudi dejansko v večini primerov ne uspevajo, ker s svojim birokratizmom v svobodni konkurenci niso kos privatnemu kapitalistu z njemu lastno sposobnostjo in gibnostjo, ne upoštevajoč seveda, da je socialistična država nekaj bistveno drugega kakor kapitalistična. Vendar tudi kapitalistična podjetja v dobi imperializma že zdavnaj niso več tista podjetja, ki bazirajo samo na privatnem vodstvu, kakor ga zagovarja mladi kapitalizem. To dokazujejo velika kapitalistična podjetja, delniške družbe in njihovi upravni odbori, kjer že zdavnaj ni več neposrednega osebnega vodstva in osebne pobude. Vendar taka podjetja po večini dobro uspevajo. Ne da bi hoteli sedaj kakorkoli vzporejati ta dva po svojem bistvu tako zelo različna gospodarska sistema, saj vsi vemo, kako zelo sta daleč drug od drugega, pa je treba poudariti, da je

sedaj delavski svet tisti, ki je naslednik tistega uspešnega vodstva gospodarstva in takšnega gospodarjenja, ki ne prenese birokratizma. Pri tem se nujno in samo ob sebi stavlja vprašanje umestnosti obstoja raznih višjih gospodarskih upravnih organov in če že ne umestnosti obstoja samega, vsaj obstoja v takšni obliki.

Na taka vprašanja delavski sveti prihajajo vsak dan. Praksa pa je seveda različna: nekateri delavski sveti pred sedanjim načinom ureditve v svetem spoštovanju molčijo, češ predpisov se je treba na vsak način držati, nekateri zapadajo v resignacijo, tretji pa bi zopet radi šli kar preko vseh zakonitih predpisov. Seveda ni prav ne eno ne drugo. Pred temi vprašanji ni da bi se v svetem spoštovanju ustavili, niti šli preko njih, ampak jih je treba zbirati, dokumentirati z zgledi iz prakse in jih s predlogi pošiljati pristojnim organom v rešitev.

Primer: Upravni odbor MEPROM v Ljubljani je prišel do zaključka, da mu vsakodnevno vnovčenje faktur povzroča veliko nepotrebnega dela in s tem večja zahteva po upravnem aparatu v večji meri kot bi bilo treba. Stvar je se po njihovemu mnenju dala urediti prav tako uspešno, če bi se fakture vnovčevale za večja razdobja skupaj. Podjetje je stavilo pristojnim organom naslednji predlog:

»Po uredbi o medsebojnem plačevanju v gospodarstvu je podjetje dolžno, da v treh dneh po izvršitvi storitvi vnovči fakture. Podjetje vrši največ pevozovov takim koristnikom, s katerim ima sklenjene prevozne pogodbe in jim mora nuditi večinoma vsakodnevne prevoze. Tako je podjetje dolžno vnovčevati fakture vsak dan za vsak prevoz posebej, četudi vnovčuje na istega koristnika, kateremu vrši prevoze vsak dan. Ker ima podjetje veliko takih koristnikov in s tem tudi veliko drobnih vnovčenj, je podjetje po nepotrebnem izpostavljeno povečanemu administrativnemu delu in s tem avtomatično večjemu administrativnemu aparatu, povečani potrošnji papirja itd., kar povzroča več dela tudi denarnemu zavodu, kjer se iz istih vzrokov javlja potreba po večjem administrativnem aparatu. Podjetje mora n. pr. izstaviti vsako fakture v štirih izvodih (original in tri kopije), izračunati prometni davek, jo posebej vpisati v knjigo faktur, ekspeditirati itd., zaradi česar je več dela tudi pri denarnem zavodu... Ker pri takem poslovanju nastaja zastoj, pošilja denarni zavod opomine zaradi zakasnelega vnovčevanja faktur, kar spet povzroča ponovno dopisovanje... Zaradi pogostih sprememb naslovov koristnikov prevozov, sprememb bančnih zvez se množi število reklamacij, na katere je treba odgovorjati, izstavljanje nove fakture, pri čemer se vse delo kot zgoraj opisano ponavlja.

Zato podjetje predlaga, da se 1. zaradi zmanjšanja obsega administrativnega dela v podjetju in v denarnem zavodu, 2. zato, da se omogoči ažurnost v fakturnem in celotnem knjigovodstvenem poslovanju podjetja in 3. da se omogoči štednja pisarniškega materiala — iznehanje vprašanja proučijo in predlaga, da se za osrednjevne prevoze za istega koristnika za vsak kamion izvrši enkratno vnovčenje z eno fakture. Na ta način se izstavi le ena fakture s tremi kopijami namesto osem faktur s 24 kopijami, davčnimi obračunavanji, vpisovanji, ekspeditirani itd.

Kako bo stvar rešena, je odvisno seveda od presoje pristojnega organa, ki bo to stvar presojal zlasti s širšega vidika kot podjetje. Sam predlog pa kaže, da podjetje uporablja pravičen način za reševanje svojih problemov in da je šlo stvari do dna.

Isto podjetje pa je rešilo še eno važno vprašanje, ki je zaradi svoje splošnosti načelno vprašanje. Odkar je podjetje ustanovljeno, knjigovodstvo šepa. Knjigovodstvo že več let ni ažurno —

stvar, ki je tako zelo pogosta v mnogih podjetjih. Ko je delavski svet ob predaji podjetja poslušal poročilo direktorja, je neki delavec izjavil: »Kaj pa se to pravi, da knjigovodstvo ni na tekočem! Saj vsi delamo in se trudimo, sedaj pa podjetje niti nevé, kako v finančnem pogledu stojimo, nevedo niti ali smo delali z uspehom ali ne. Meni se to zdi nekaj takega kot bi n. pr. šofer, ki vozi iz Reke v Ljubljano enostavno nekje na poti obstal in pustil kamion na cesti, češ moj delavci dan je pretekel.« Delavski svet je zato sklenil, da je treba knjigovodstvo na vsak način spraviti na tekoče, zadolžil posamezne ljudi, ki bodo pazili na izvajanje tega sklepa — in delo teče. Knjigovodstvo bo, kakor sedaj kaže, na tekočem v postavljenem roku. Svet je torej rešil vprašanje, ki so ga leta reševali in ki ga leta niso rešili, on pa ga je rešil z enim zamahom.

Tako je razblinjen ves strah mnogih ljudi, ki mislijo, da se delavski sveti prav v finančnih zadevah ne bodo znašli in da bodo mogoče znali uspešno reševati le razna proisvodna vprašanja, pri finančnih vprašanjih pa si bodo polomili zobe. Tu je dokaz, kako napačno je mišljenje, da se morajo delavci, ki upravljajo podjetje, spoznati prav v vseh podrobnostih zapletene finančne poslovanja. Zato so v podjetju posebne strokovne moči, delavski svet pa mora vedeti le rezultate tega ali podjetje dela z izgubo ali z dobičkom, s kakšnim dobičkom, kakšna je rentabilnost podjetja itd. Ta izkušnja pa je tudi pokazala, da imajo mnogokrat naši knjigovodje prav malomaren odnos do ažurnosti knjigovodstva. Neažurno knjigovodstvo je postalo moda, ki se trpi in se vsakemu knjigovodji že kar na besede verjame, da knjigovodstva ni mogoče tekoče voditi v redu, nihče pa teh stvari ne kontrolira. Povedati je treba še to, da je sedaj, ko bo v tem podjetju knjigovodstvo končno le na tekočem, v knjigovodstvu manj ljudi kot pa jih je bilo poprej. To je zgled, ki ga je vredno pomenati in ki naj bi ga delavski sveti podobno reševali.

Kako kovinarji Slovenije plačujejo sindikalno članarino

V prvem polletju letošnjega leta se je v sindikatu kovinarjev z nastalo borbo za plačevanje članarine po bruto zaslužku. Našim upravnim odborom, finančnim kontrolam in sindikalnim aktivistom je uspelo prikazati, da je zrcalo politične delavnosti tudi dobro finančno poslovanje in zbiranje članarine.

Kovinarjem je uspelo predvideni plan v vplačanih vlogah izpolniti z 92,4% in finančno z 92,4%, za prvo polletje 1950. Povprečno članarino plačuje 39,2% delavcev, na člana in niso dosegli planiranih 32,2% delavcev, ki bi plačevali članarino 32,2% delavcev. Bolniških znamk je bilo kupljenih v tem času 2578 in 376 znamk za brezposelne delavce. Kupovanje teh znamk pa je neupravičeno, saj nova uredba o socialnem zavarovanju že od februarja zagotavlja vsakemu bolnemu delavcu in uslužbencu polno prejemko v naši državi, posebno v Sloveniji, se je vršilo vključevanje nove delovne sile vse polletje in ni prav nobenega vzroka za nabavljanje znamk za brezposelne. Ti dve postavki dokazujejo, da se naši blagajniki in upravni odbori ponekod zadovoljijo tudi z vlogami, ki ne predstavljajo višine prejemkov člana.

Sindikala podružnica »Iksra« v Kranju je predvideni plan v vplačanih vlogah uspela doseči zaradi tega, ker je upravni odbor, poleg blagajnika skrbel za ureditev posameznega člana v prvem polletju 1950. Poleg tega je od vseh zaposlenih delavcev organiziranih 97,8%, ki dosledno in pravilno plačujejo članarino. Sindikalna organizacija je tudi pravilno razumela novo obliko dela z bolniškimi znamkami ter v maju in juniju ni bilo plačanih nobenih takšnih vlog. Prispevki v članarini se v železnarstvu in v metalni industriji pravilno odvečajo izkazni v zadnjem letu. Imajo pa precejšnjo težavo z učenci v IKS, ker si ne prejemajo stalnih nagrad, temveč le v obliki priznanj v šoli in delavnici. Članarino je plačalo povprečno 380 učencev od 460 zaposlenih in zadnjem četletju in je nujno, da se uredijo prejemki učencev v IKS tudi v ostalih naših kolektivih, saj obstoje pri upravnih šol za to določeni fond, kateri se dosikrat trošilo nenastrno.

Kolektiv železarnarstva Jesenice dosega v vplačevanju članarine najvišje povprečje v sindikatu kovinarjev in s 48,2% članarino na posameznega člana v prvem polletju 1950. Poleg tega je od vseh zaposlenih delavcev organiziranih 97,8%, ki dosledno in pravilno plačujejo članarino. Sindikalna organizacija je tudi pravilno razumela novo obliko dela z bolniškimi znamkami ter v maju in juniju ni bilo plačanih nobenih takšnih vlog. Prispevki v članarini se v železnarstvu in v metalni industriji pravilno odvečajo izkazni v zadnjem letu. Imajo pa precejšnjo težavo z učenci v IKS, ker si ne prejemajo stalnih nagrad, temveč le v obliki priznanj v šoli in delavnici. Članarino je plačalo povprečno 380 učencev od 460 zaposlenih in zadnjem četletju in je nujno, da se uredijo prejemki učencev v IKS tudi v ostalih naših kolektivih, saj obstoje pri upravnih šol za to določeni fond, kateri se dosikrat trošilo nenastrno.

„Človeštvo pričakuje od nas delani ne da besed“ je izjavil tov. Edvard Kardelj na Generalni skupščini OZN

hladna vojna, ki so pomembno vplivali na stališče posameznih delegacij v OZN. V ospredje se je postavilo vprašanje, ki ne dobičljivo terja odgovora.

Da je OZN bila in je še vedno upanje milijonov ljudi, ki žele mir, je dovolj jasno pokazala izjava Trygve Leca, ko se je pred meseci vrnil s potovanja po prestolnicah veseli, kamor je šel reševati usodo OZN, saj je vsemu veseli in razumljivim jeziku povedal, da je še vedno možno sodelovanje vseh držav na podlagi Ustavne listine OZN. Tudi naša država je v bistvu vedno zagovarjala tako politiko, vesele pa so se posluševale govorniške odra te organizacije le zato, da so s tega mesta obtoževale in bruhale očitke na svojega nasprotnika.

Nujna okoliščina takega zaostrevanja mednarodnih odnosov v okviru borbe za vplivno področje velosti je tudi obojeznost sporov v Koreji, ki se je začel na eni strani pod pretvezo, da se zedin vasa Koreja, na drugi strani pa s potrebo, da se zaustavi »komunistična ofenziva«. In tako je prišel trenutok, ko mora OZN opraviti svoj obstoj. Z vsoto ostrino so se pred njo postavila vprašanja kot so: sprejem LR Kitajske ter mirna ureditev spora v Koreji. Ta vprašanja so najbolj kompleksna in zapletena in hkrati tudi najvažnejša poleg kopice manj važnih vprašanj. Letošnje zasedanje OZN se je torej začelo v ozračju negotovosti in vojne psihoze, ki je zajela ves svet prav po krivdi veseli.

Splošna razprava, ki je bila le uvod v politično borbo, se je letos začela v razburjenem ozračju. Spor glede usode sedanjega nacionalistične delegacije in priznanje delegacije LR Kitajske kot edinega resničnega predstavnika kitajskega ljudstva, se je letos zaostrižilo v verifikacijskem odboru. Indijski delegat je namreč takoj po otvoritvenem govoru lanskega predsednika Generalne skupščine Charlesa Romula predlagal, da se prizna delegacija LR Kitajske kot edini zakoniti zastopnik kitajskega naroda. ki se je sestavljal iz mnogih različnih nacionalističnih delegacij, ki so se večinoma podprli predlog Indijskega delegata, se je oglašil tudi Acheson, ki se je temu odločno uprl. Svoje stališče je utemeljeval, češ, da LR Kitajske ni priznala doslej še večina članov OZN. Achesona ni moglo prepričati o nepravilnosti njegovega stališča niti dejstvo, da LR Kitajske kontrolira pravzaprav vse celinsko Kitajsko in je torej njena naravna pravica, da pekinška vlada zastopa LR Kitajsko pred vsemi mednarodnimi forumi, posebno pa pred OZN.

Sovjetska delegacija je najprej zahtevala, da se odstrani delegacija nacionalistične Kitajske in Višinski je kljub Indijski resoluciji predložil svojo, to je

Sedanja reorganizacija državne uprave in pocenitev državne aparata v veliki meri zadeva uslužbence državnih ustanov in je zato republiški odbor sindikata uslužbencev državnih ustanov sklical plenum republiškega odbora. Kako koristno in potrebno je bilo sklicanje omenjenega plenuma, je najbolje pokazala diskusija.

O demokratizaciji državne uprave je govoril predsednik vlade LRS tovariš dr. Breclji. Naglasil je, da je razvoj naše države že v začetku, to je za časa narodnoosvobodilne borbe, imel svoje svobodne organizacijske oblike, da pa je razvoj po osvoboditvi potekal pod vplivom ali manjšim vplivom Sovjetske zveze. Zaradi mednarodnega položaja nam je bilo namreč težko boriti se za lastno obliko, ker je bila občutljivost Sovjetske zveze zelo velika.

Danes moramo stvar decentralizacije državne uprave razumeti kot stvar demokratizacije naše oblasti. Če pogledamo delo okrajnih ljudskih odborov, moramo ugotoviti, da je bila tam demokracija izvedena v šibkih oblikah. Danes gre naša borba za tem, da bodo v resnici sodelovali volivci v oblasti potom zborov volivcev, sveta državljanov itd.

Za sindikat uslužbencev je tov. Breclji dejal, da bo prva njegova dolžnost pojasnjevati članom, v čem je nova reorganizacija in demokratizacija oblasti. Opozoril je, da se je pojavilo nepravilno gledanje, da naj bi imeli sindikati uslužbencev državnih ustanov isto vlogo kakor v tovarnah delavski sveti. Tako zahteva bi bila seveda zelo nedemokratična, saj je na primer okrajni ljudski odbor oblast za vse volivce v okraju in ne samo za državne uslužbence okraja. Uslužbenec, ki se je odločil za državno službo, je strokovni sodelavec izvoljenih ljudi in kot državljan lahko uveljavlja vse svoje državljanske pravice, lahko sodeluje v svetih državljanov itd.

Diskusija je pokazala, da so sindikati reorganizacijo pravilno razumeli in da so v njej v večini primerov tudi sodelovali. Pri tem svojem delu so naleteli na odpor le pri nekaterih ministrstvih, ki so

se branila zmanjšati aparat na poverjenstvih, s katerimi so delala. Več članov plenuma je izneslo, da nekateri okrajni izvršni odbori nečesto pritegniti k sodelovanju sindikalne organizacije ter da pomen sindikata podcenjujejo. Pojavljajo se tudi primeri, da izvršni odbori okrajev smatrajo sindikalno organizacijo kot nekakšen privrsek njihovega izvršnega odbora. Tak primer se je dogajal tudi v Postojni in o katerem je govorila tovarišica Francka Požnel ter ga označila kot zelo škodljivega za uspešno delo sindikalne organizacije.

Člani plenuma so razpravljali tudi o tem, kako bi odpravili birokratične metode na okrajih in kaj jih je privedlo, da so zabredli v takšen birokratizem. Tovariš Levce iz Trbovelj je dejal, da so uslužbenec njihovih okraja diktirali nižjim organom ljudske oblasti predvsem zaradi tega, ker so v nekaterih krajevnih ljudskih odborih izvoljeni člani vse premalo aktivni, in tudi zaradi tega, ker so uslužbenec okrajnih odborov morali izvrševati posamezne naloge v zelo kratkih, včasih tudi v netržedljivih rokih.

Na plenumu so razpravljali tudi o tem, da nekatera ministrstva kljub zmanjšani aparatu še vedno poplavljaljo okraje s številnimi okrožnicami ter zahtevami po statističnih podatkih in da je važno, da poleg reorganizacije aparata reorganizirajo tudi delo same.

K diskusiji se je oglašil tudi tovariš Mavricji Borc, tajnik Glavnega odbora Zveze sindikatov Slovenije. Dejal je, da bi bilo nepravilno, da bi ljudi, ki grede sedaj iz uradov, spremljala zavest, da so odšli zaradi svoje splošne nesposobnosti in zaradi medelavnosti (razen v izjemnih primerih). Ti ljudje so bili v določeni etapi našega razvoja potrebni in je marksistični izmed njih delati tudi poniži, da bi izvršil naloge. Ti uslužbenec grede iz uradov zaradi tega, ker to narekuje splošna korist, ki je s tem tudi njihova. Tov. Borc je mnenja, da bi se bojazen o novi zapolitivti niti ne pojavila, če bi storili sindikati vse, kar je bilo v njihovi moči.

Člani plenuma so sprejeli sklepe, da bodo sindikalne podružnice pojasnjevale še naprej članom bistvo reorganizacije in demokratizacije državne ureditve, nadalje sklep, da bodo sindikalne podružnice nenehno vzgajale člane v iniciativni in borbene sodelavce ljudske oblasti. Sklenili so tudi, da bodo krepili avtoriteto izvoljenih organov s tem, da bodo bdeli nad zakonitostjo, z borbo proti birokratizmu ter s tem, da bodo pobudniki za demokratične oblike in metode dela v ustanovi in v vsem javnem življenju. V zvezi z zmanjšanjem državne aparata so člani plenuma sprejeli sklep, da se bodo borili za zakonitost pri odpovedih ter za to, da bodo dobili uslužbenec svoji sposobnosti primerno zaposlitev. Tovarišu predsedniku vlade Mihli Marinku so o vsem tem napisali in poslali pismo.

lanko predložila začasne članske izkaznice v zamenjavo s stalnimi. Tak način dela osvetljuje tudi Elektrarno Falo, ki mesečno nabavlja te znamke kljub temu, da v njihovem podjetju ni brezposelnosti. Kolektiv Litostroja v Ljubljani ima organiziranih 94% delavcev, od katerih redno plačuje članarino samo 89%. Od 862 učencev v IKS in gospodarstvu, je redno plačevalo članarino le 191 učencev.

Odstopke redno plačujočih se je v sindikatu kovinarjev dvignil napram lanskem letu za 7000 članov, povprečje pa je naraslo od 30,4 dinarja na 39,2 dinarja v letošnjem prvem polletju. Tak porast plačevanja članarine je nujen pojav, predvsem ker se bodo s sklepil XII. plenuma GOZS Jugoslavije organizacija same vzdrževale.

Nedvomno bodo tudi sindikalne organizacije občutile decentralizacijo v svojem lastnem poslovanju. Za leto 1951 bodo morale sestavljati lastne proračune po predvidenih postavkah, katere zagotavljajo samostojno upravljanje premoženja organizacije, na drugi strani pa bo članstvo zahtevalo obračun poslovanja ob določenih razdobjih v teku leta. Uspešno finančno poslovanje pa je odvisno od dobre evidencie članstva v kartotekah listih. Potrebna je kontrola in politično tolmachenje za redno plačevanje članarine ter pravilno in pravočasno izstavljanje izkaznic in znamk. R. J.

Druga svetovna vojna je prizadela večini držav na svetu ogromne žrtve. Poleg številnih človeških žrtve pa je vojna neštitemi uničila vse njihove imetje, tako da so konce vojne pričakali goli in bosil, toda s trdnim upanjem, da bo novi svet, ustvarjen na ruševinah starega, res njihov pravi dom. Vsi narodi so si zato iskreno želeli mir, takšen mir, ki bo — kakor so pričakovali z vsi upravičenostjo — vrnil človeku njegovo dostojanstvo in svobodo. Da bi se pa mir zgradil na trdnih temeljih, niso dovolj le težnje milijonov ljudi, ampak je potrebna mednarodna organizacija, ki bi slonela na trdni odločnosti vseh držav, da rešujejo vsa mednarodna vprašanja na načelu medsebojnega sodelovanja in ki bi budno pazila, da se nikdar več ne ponovi kakršno koli nasilje, s katere koli strani, ki bi spravljalo v velikih in malih državah, se je do mednarodnega sodelovanja. S tem namenom — da se obrani svetovni mir ob bratskem sodelovanju vseh svobodoljubnih držav — je bila ustanovljena aprila 1945 — tedaj, ko so bile alle osti že skoraj potolčene do kraja — Organizacija Združenih narodov.

Večina osvobojenih in v vojni težko preizkušenih narodov je tedaj s simpatijami sprejela ustanovitve in delo te mednarodne organizacije. Kako tudi ne, saj je pomenila ustanovitve te mednarodne organizacije temeljni kamen v stavlbi povojnega sodelovanja med narodi. Toda svet takrat še ni vedel, da so dobro leto pred ustanovitvijo OZN veliki trije že določili meje povojnega sveta. S tem se je dejansko začela še v krilu »homogenega« zavezniškega tabora že tudi borba za vplivna povojna področja. S tem, da so veliki trije še pred koncem vojne si razdelili svet na vplivna povojna področja in zabodli nož v hrbet kri prilivajočim narodom, je prešla prva škodljiva klica v telo še nerojenega otroka OZN. Namesto, da bi OZN postala sredstvo za mirno reševanje številnih predrži mednarodnih vprašanj na podlagi enakopravnosti in medsebojnega sodelovanja vseh velikih in malih držav, se je do mednarodno telo spremenilo v skrbno zamakirano orodje v rokah veseli predvsem ZDA in Sovjetske zveze. Posledica take politike, v kateri so male države le menjalni drobiž v rokah veseli, so se najbolj jasno pokazale na vsakletnih rednih zasedanjih OZN, ki so se spreminjala v medsebojno obtoževanje SZ na eni in ZDA na drugi strani.

Sovjetska zveza, ki si ni ničela samoodločne narodov in enakopravnih položaj vseh držav le priljubljena propagandna krinka, je z delanji dokazala, da je v borbi za svoja interesna področja enakovreden partner vsem državam take vrste, posebno pa ZDA. Takšna težnja, ki je niso mogli prikriti še tako miroljubne vrze, je ostajala in obstajala še naprej v tekmovalni, kdo bo čimhitreje podjarmil čimvečje število malih držav. V želji, da se doseže ta cilj, niso priznane niti avtoritete in velikemu zaupanju, ki za je uživale OZN. Zaradi takšnih škodljivih pojavov je popolnoma razumljivo, da OZN ni zašla v krizo morda le zaradi vprašanja kitajskega predstavnitva v OZN, ampak zaradi napetih odnosov, kakršne je povzročila

sovjetska resolucija. V Informburovski delegati so govorili le o sovjetski resoluciji niti niso besedo pa niso omenili Indijske kljub temu, da se oha resolucija med seboj nista bistveno v ničemer razlikovali. Višinski je verjetno zameril Indicem, ker so zahtevali izključitev kitajske nacionalistične delegacije pred Sovjeti, saj hočejo imeti Sovjeti vendar monopol ne samo na ozemlju Kitajske, ampak tudi v mednarodnih ustanovah, kadar se razpravlja o vprašanju Kitajske. Končno je kanadska delegacija predlagala, naj vprašanje Kitajske prouči poseben sedemčlanski odbor, kar je glavna skupščina tudi sprejela.

V splošni razpravi, ki je dejansko šele uvod v prave politične probleme, katero bo obravnavala Generalna skupščina, je Višinski spet privlekel na dan svoj predlog o sklenitvi mirovnega pakta veseli. Ta predlog ni pravzaprav nič novega, saj se je Višinski ukvarjal z njim že na lanskem zasedanju Generalne skupščine. Za tem predlogom se skriva želja SZ, da bi o miru odločala samo veseli brez sodelovanja malih držav. Sovjetski predlog oditno nasprotuje Ustavni listini OZN, ki natančno določa, da mir ni samo vprašanje veseli, ampak je stvar vseh držav, torej tudi malih.

Kot znano je naša delegacija že na IV. zasedanju predlagala, naj Generalna skupščina sprejme jugoslovanski osnutek o pravilih in dolžnostih držav. Ta deklaracija je imela namen prepričati agresivne velike države proti malim. Toda namesto našega predloga so naši sprejeli v pravni odbor OZN drug osnutek, iz katerega so ertali vsa tista določila, ki niso jasno formulirala hegemonistične politike veseli proti malim državam. Ker so se v času od zadnjega zasedanja OZN odnosi med posameznimi državami še poslabšali, je tudi letos večina malih držav zahtevala vpis te deklaracije na dnevni red. Toda veseli so splošno izjavile, da so proti vpisu te deklaracije na dnevni red sedanjega zasedanja. Sovjetski delegat na primer sploh ni hotel pojasniti, zakaj se ne strinja z vpisom te deklaracije na dnevni red. Val — sovjetski in tudi naši delegati veseli, so se branili vpisati deklaracijo na dnevni red zato, ker bi razprava o tem vprašanju jasno osvetlila pravi značaj imperialistične politike veseli v odnosu do malih gospodarstev manj razvitih držav.

V splošni razpravi je v ponedeljek govoril še še naša delegacija, zunanji minister Edvard Kardelj. Za ta govor je vladalo veliko zanimanje ne samo med delegati in novinarji, ampak tudi med narodi vsega sveta. To je tudi razumljivo, saj je Jugoslavija deželica, ki je ne večje interesi nobenega bloka in lahko zato pred to visoko mednarodno ustanovo edina upravičeno

in nepristransko zagovarja interese malih držav. Brez pretiravanja lahko rečemo, da ta beseda našega šefa delegacije milijoni ljudi spremljali z veselim zanimanjem, kakor besede katerega koli drugega delegata. V svojem govoru je tovariš Kardelj podal resumé naše politike v odnosu do drugih držav in poudaril stališče naše države do različnih mednarodnih spornih vprašanj. — stališče, ki edino lahko reši ugled OZN. Tovariš Kardelj je v svojem obširnem govoru analiziral vzroke sedanje mednarodne napetosti ter podal konkretne predloge za normalizacijo mednarodnih odnosov. Uvodoma je poudaril, da se nahaja OZN v največji preizkušnji in da sta od rešitve sedanjih vzrokov hladne vojne v marsičem odvisni vloga in moč te mednarodne ustanove. Še enkrat je opozoril na nujnost rešitve kitajskega vprašanja in dovolj jasno povedal, da veseli s obilnim odzvanjem deklaracije o pravilih in dolžnostih držav — ki bi naj opredelile odnose med malimi in velikimi državami — ovirajo rešitev številnih drugih mednarodnih vprašanj. Kakor že poprej, bo jasno opredelili stališče Jugoslavije do korejskega vprašanja, tako je tovariš Kardelj tudi v svoji razpravi s simpatijami govoril o korejskem narodu in zahteval, naj 38. vzporednik ostane meja toliko časa, dokler se ne da Korejcem možnost, da si povsem svobodno izberejo svojo obliko in način državne ureditve.

V želji, da se prekine sedanjí težki mednarodni položaj, je predlagal, naj se v okviru OZN ustanovi komisija dobrih uslug — sestavljena iz šestih nastalih članov Varnostnega sveta in 6 izvoljenih članov OZN, vendar brez sodelovanja veseli. Dolžnost te komisije bi bila, da s hitrimi in učinkovitimi ukrepi poseže v vsak mednarodni spor, ki bi ogrožal svetovni mir in ga že v kal zahteva, in ker želimo, da ta komisija ne bi postala orodje veseli in njihove politike, zato je predlagal ustanovitev tega foruma brez sodelovanja velikih držav. Druga resolucija, ki jo je predložil tovariš Kardelj, pa zahteva, da se država-napadalca takoj izjavi, ali je pripravljena takoj ustaviti sovražnost, ker se bo v nasprotnem primeru amtrala za napadalca.

Ves svet se je s tem ponovno seznanil z miroljubnim stališčem naše države, ki ne vodi nobene sovražne propagande proti kateri koli državi. Kako iskreno želje po miru goji naša država, pa dokazuje to, da je Jugoslavija pripravljena skleniti sporazum o trajnem miru in nenapadanju z vsako izmed sosednjih držav. Prvi komentariji h govoru tovariša Kardelja je kazelo, da je dal kot vodja naše delegacije mnogo konkretnih predlogov in pokazal pot, po kateri bi moral hoditi OZN, če hoče opraviti svoj obstoj in ohraniti mir, ki je danes najbolj vroča želja milijonov svobodnih ljudi. Nadaljevanje skupščine in stališče posameznih delegacij po ostanitvi naslednjih vprašanj v prvih dneh pokazalo, ali postane mezne, zlasti velike države, res žele mir, ali pa je vsa obširna procedura sedanjega zasedanja OZN le v zasme preprosti človeški pameti.

Nad 2 milijona dinarjev

so v šestih mesecih prihranili novatorji in racionalizatorji naših železnic

V borbi za povečanje proizvodnje in izboljšanje njene kakovosti naši železničarji niso prav nič popustili. Tudi v drugem in tretjem četrtletju so izvajali pomembne zmage, ki so prinesle nad 2 milijona din prihrankov.

Kurilnica v Mariboru ima v tem razdobju kar 3 racionalizatorje. Ključavničar Franc Sepič je po lastni zamisli skonstruiral lečo z varovalno ploščo za tlačni izenačevalac pri lokomotivah. Ta naprava preprečuje vdor zdrobljenih delov loput izenačevalca v razvodnike in parne valje, kar je povzročalo težke poškodbe na valjih in batnicah. Primeri takih poškodb niso redki. Povzročena škoda preseže navadno znesek 100.000 din, ne glede na izgubo časa, ko je lokomotiva v popravilu.

Za izpihavanje vsedin kotlova so morale lokomotive na jarek. Izpihavanje se namreč opravlja z močnim pritiskom pare, kar bi lahko poškodovalo zgornji stroj in ogrozilo varnost strojnega osebja. Lokomotive se je izpihaval navadno šele po približno 300 km vožnje. Višji poslovodja kurilnice v Mariboru tov. Egon Žitnik je na lastno pobudo sestavil dušilec, ki se montira na izpihavalno napravo »Gestra« ali »Friedmann« in omogoča izpihavanje tudi med vožnjo v katerem koli času. Lokomotivam ni treba voziti na jarek. Izpihavanje je zato pogostejše, kar znatno vpliva na znižanje števila pranj kotla. V kurilnici v Mariboru se je število pranj znižalo mesečno za 10, s čimer je dosežen letni prihranek okoli 150.000 din. S to napravo bodo postopno opremljene vse naše lokomotive.

Mostovna delavnica v Ljubljani-Siška je znana po svojih pogostih racionalizatorskih podvigih. Tov. Stanislav Gosar, operativni pomočnik šefa, in ključavničar Ivan Mostar sta skupno izdelala napravo za izdelovanje ustin signalnih piščalk, s čimer je proizvodnja mehansirana in dosežena zelo visoka kvaliteta izdelkov. Ministrstvo za železnice je odredilo, da bo mostovna delavnica izdelovala piščalke za vso mrežo JDZ.

Pomembna zmagata teh dveh racionalizatorjev pa je stroj za privijanje in odvijanje trefonov in vijakov. Napravo žene bencinski motor. Za posluževanje naprave je potreben samo en kvalificiran delavec. Privijanje ozroma odvijanje enega trefona se izvrši povprečno v 10 sekundah. Po starem, ročnem načinu dela sta bila za to potrebna dva delavca, ki sta privijanje izvršila v 60 sekundah. Letni prihranek na območju JDZ Ljubljana bo znašal blizu 1 milijona dinarjev.

Nadaljnjo mehanizacijo dela je dosegel ključavničar Anton Pečkar s svojo pripravo za šiljenje drogov za signalne loparje, katerih potreba je zelo velika.

Med prve borbe za socializem se uvršča tudi delavnica službe za zveze v Ljubljani-Siška, ki ima vedno več racionalizatorjev. Na ozemlju Slovenije imamo še vedno naprave bivših železniških uprav: avstrijskih državnih železnic, južne železnice in madžarskih železnic. Vsaka od teh je imela svoje sisteme varnostnih naprav, zaradi česar je njihovo vzdrževanje zelo otežljivo. Za postajne delav-

nice bivše južne železnice (S. B. W.) ni mogoče dobiti nadomestnih prezevljivih vzvodov in bi se morale take postaje izločiti iz varnostne naprave. Tehnik tov. Rudolf Uhlir je z rekonstrukcijo tipiziranih vzvodov, ki se izdelujejo v naših delavnicah, rešil to

Mostar Ivan

pereče vprašanje. S tem je dosegel letni prihranek 178.000 din in devize za dobavo iz inozemstva.

Zelo pomembno racionalizacijo predstavlja nov način vlijanja bločnih napisnih tablic s pomočjo kalupov iz aluminija in cinka, po zamisli ključavničarja tov. Ivana Lampiča. Napisne je mogoče poljubno menjati z vlaganjem graviranih plošč. Po starem načinu so se delali odlitki v pešene modele, ki so se morali izdelati za vsak odlitek posebej. Odlitki so bili nejasni, visok odstotek pa jih sploh ni uspel. Tov. Lampič je iz zmesi aluminija in cinka izdelal tudi kalupe za vlijanje ohišij za kvantni-pretikala. Po starem načinu izdelave se je spodnji del ohišja vlijal, zgornji pa izdelal iz pločevine, ki se je z vijaki pritrdila na spodnji del. Po Lampičevem postopku pa se opravi vse to hkrati v enem kosu. V obeh primerih je prihranjeno na času 400%, odlitki so jasni, škarta pa praktično ni. Ministrstvo za železnice je odredilo uporabo Lampičeve metode v vseh delavnicah JDZ.

Za 150.000 din deviz je prihranil tov. Ivan Kokošinek, mehnik pri glavnem nadzorništvu za zveze v Ljubljani. Velik razmah gospodarstva in s tem hiter razvoj prometa je povzročil tudi porast telefonskih pogovorov. Kapaciteta sedanje vozliščne telefonske centrale za to ni zadoščala. Nastajale so motnje v eksplzivnosti službe. Za povečanje kapacitete bi bili neogibno potrebni dodatni skupinski volivci, katerih nabava pa je vezana na uvoz iz inozemstva. Tov. Kokošinek je po daljšem študiju našel nov način vezave pri vходу avtomatskih medkra-

jevskih zvez v vozliščno centralo, s čimer je pridobil 20 skupinskih volivcev in dvignil kapaciteto najbolj obremenjenih volivcev za 100%.

Z uvedbo dodatnega kurjenja lokomotiv z mazutom se je pojavilo vprašanje po napravi, ki bi bila v svojem delovanju najuspešnejša in omogočala čim boljše izogrevanje tekočega goriva. To vprašanje je zelo dobro rešil poslovodja kurilnice v Mariboru tov. Franc Škriba z izdelavo razpršilne šobe, ki s pomočjo pare brizga mazut v peč, kjer izgoreva in proizvaja visoko vročino. S tem se kalorični efekt premoaga močno dvigne. Kotle za mazut je namestil na neizrabljene prostore tenderja, kjer se mazut stalno ogreva z nizkim pritiskom pare, da postane tanko tekoč. Ogrevanje se nadaljuje v odtokni cevi prav do samega iztoka v peč. Ravnanje s to napravo je zelo enostavno in ne ogroža varnosti in zdravja strojnega osebja. Po starem načinu se je pred kurjenjem premoagal polival z mazutom. To je bilo zelo neekonomično, ker je mnogo mazuta odtoklo, izgorevanje pa je bilo komaj 25-odstotno, mimo tega pa je bila prizadeta obleka in zdravje osebja. Prihranek je ocenjen na 450.000 dinarjev letno.

V razdobju 6 mesecev je železniškim racionalizatorjem uspelo prihraniti nad 2 milijona din. Za njihovo prizadevanje so prejeli nad 60.000 din nagrad in odškodnin. Kakor med osvobodilno borbo, tako so tudi v zgraditvi socializma železniški delavci v prvih bojnih vrstah.

Gosar Stanislav

VELENJSKI RUDNIK SO PREVZELI RUDARJI

Ne bomo opisovali življenja, trpljenja in dela velenjskega rudarja. Govorili bi radi samo o trenutku, katerega so doživeli v nedeljo, ko so v svojo knjigo kronike zapisali:

Dne 17. septembra 1950 je prešel rudnik v last rudarjev. Prednje se postavlja nova naloga, naloga, katero bodo morali odsej naprej izvrševati. Z današnjim dnem se začne nova doba rudnika, doba, ko naj ta knjiga opisuje borbo slehernega udarnika, novatorja in racionalizatorja, borbo slehernega velenjskega rudarja za srečno in boljše bodočnost.

Delavska godba je že ob 6. uri zjutraj predramila rudarje in jih pozvala, da se v čim večjem številu zbere pred rudnikom, kjer bodo slavnostno prevzeli rudnik v svoje varstvo.

Začelo se je ob 8. uri Direktor tov. Hvala Franc, je z govorniškega odra pozdravil vse navzoče rudarje. Pozdravil je posebno novo razglašene udarnike, racionalizatorje in novatorje, ter ostale rudarje. Zahvalil se jim je za ves njihov trud, katerega so vložili pri delu, ter želel, da bi bilo pri prihodnjem razglašanju njihovo število še večje. Razglašeni je bilo 40 udarnikov, med njimi dva devetletni, eden osmletni, eden sedmletni, štiri petletni, devet četrletni, štiri tretletni, ostali pa drugič in prvi. Direktor rudnika je nato prečital imena osmih racionalizatorjev, ki so prejeli primerne denarne nagrade. Slednjega je prečital novatorja tov. Franceta Pirmovška, ki je izdelal stroj za šivanje gumijastih trakov. Ob tej priliki sta bila imenovana tudi dva, ki sta prva izpolnila petletni plan

Pred dnevi je prevzel litjsko predilnico delovni kolektiv v svoje roke. To je bil eden najpomembnejših dogodkov v zgodovini litjskih predilničarjev. Pred dolgimi desetletji se nemška žida Schwarz in Zebelin, ki sta ustanovila to podjetje, nista zavedala, da bo nekoč zatirani delavec postal gospodar tovarne in strojev.

Okno novic ob vходу v tovarno še govori o teh dogodkih. Žive so še tudi ostale svečanosti ob tej priliki, ko so prihiteli med litjske predilničarje zastopniki tekstilne tovarne iz Majšperka in jim prinesli tekmovalno zastavo, ki so jo čuvali pol leta, zdaj pa jim je iztrgal iz rok litjski predilniški kolektiv.

V tovarni nenehno brne stroji in dajejo takt stvaritvam pridnih delavskih rok. Stroji tečejo noč in dan, vse prizadevanje predilničarjev ima en sam cilj: v neizprosnem boju izpolniti planske naloge. Le na ta način bodo oskrbeli našega delovnega človeka s tkaninami.

Zdaj ob republiškem tekmovanju hiti ves kolektiv, da bi povečal storilnost in izboljšal kakovost izdelkov. Vsak prijem je treba opraviti preračunano, vsako sekundo izrabiti, kajti pri tekmovanju se pozna vsak malenkosten zastoj. Borba za točke pa zahteva naglo, opreznost, potrpljenje. Zmage ne pridejo same od sebe. Treba si jih je priboriti. Trdo in premišljeno priboriti.

Prav zato hiti zdaj vsakdo, da izpolni svojo nalogo. Tovarniški kolektiv je kakor ogromno kolesje; če popušča le en sam zob, se kolo zaustavlja! Tu pa je treba, da vsakdo s svojo sposobnostjo pripomore k skupni zmagi. Zato preveva tekmovalni duh delavce vsepovsod: pri strojih, ki rahlajo bombažev zvitke, pa pri mešalnih celicah, pri otepalnih strojih, prav tako pri flajerjih in drugih strojih.

Kakšne bodo naloge novih pionirskih svetov

Skrb za vzgojo in bodočnost naše mladine je dala pobudo, da se prenočijo dosedanj uspehi pionirske organizacije, ki ima namen zadovoljiti nagnjenja otrok do igre, zabave, telovadbe, s pomočjo teh nagnjenj pa razvijati pri otrocih samoiniciativnost, smisel za kolektivno življenje in koristno delo, tovarništvo, ljubezen do domovine in do vseh svobodoljubnih ljudi na svetu.

Izkazalo pa se je, da dosedanj uspehi niso zadovoljili niti staršev, ki so zelo zainteresirani na tem, kako se razvijajo in vzgajajo njihovi otroci, niti delovnega človeka, ki dela in se bori za to, da bi bodoči generaciji ustvaril boljše življenje. Dosedanj uspehi pa tudi niso zadovoljili predstavnikov oblasti in množičnih organizacij, ki jim je otrok bodoči delovni kolektiv in usmerjevalec življenja v domovini, ne šole, ki je pričakovala, da je pionirska organizacija dopolnjuje v izvenškem času.

Glavni vzrok, da se pionirska organizacija ni razvijala tako, kakor bi se morala, je tičal v tem, da je bila skrb zanjo prepuščena izključno mladinski organizaciji, ostale množične organizacije pa so se zadovoljile s tem, da so kritizirale,

Res, najostrejša borba je šele potem pri predilnih strojih. Ti stroji so kakor mamutske pošasti. Podobni so orjaškim samohodcem, ki se nenehno gibljejo, nekaj korakov naprej, pa spet nazaj. So kakor orjaške harmonike, ki pojo simfonijo dela in ustaranja. Številni zvitki pa se vrte v čarobnem plesu, na njih se navijajo bele nitke, ki bodo kasneje obleka naših tisočih državljanov.

Zaradi izkušnji, ki so si jih pridobili litjski predilničarji in predilničarke, jim je sedanje drugo republiško tekmovalno močno olajšano. Že na prvem republiškem tekmovanju so dosegli častne rezultate. V zadnjih mesecih pa so imeli v tovarni več notranjih tekmovanj.

V II. republiškem tekmovanju tekmujejo vse brigade, v oddelku predilnice jih je 15, vsaka šteje od 15 do 26 oseb. Sedaj vodi brigada tov. Pavla Rimčeve, ki je bila pri I. republiškem tekmovanju poleg Bokalove, Pajerjeve, Sulerjeve in drugih najboljša.

Na vprašanje, kako gre, brigadirka Pavla odgovarja:

»Bijemo se, kako pa bo, je še pre zgodaj govoriti! Vse pa bomo storile svojo dolžnost, da se bo tudi v teh tekmovanjih Litija izkazala!«

»Taka tekmovanja odkrijejo tudi skrite sile,« je povedal mojster: »Med vodilne brigade se je pripokala brigada tov. Angele Anžurjeve, ki se zdaj bori z ostalimi za vodilno mesto.«

II. republiško tekmovanje se bliža h koncu. Kadar pride v tovarno bilten tekstilne direkcije o uspehih tekmovanja, takrat je ta list sprejet z največjo pozornostjo. Rezultati prikazujejo stanje med posameznimi tekmovalnimi brigadami širom po Sloveniji. Pravkar je dospel spet nov bilten, ki potrjuje, da so litjske predilničarke med najboljšimi, za Jelcnovo iz Maribora drže drugo, tretje in četrto mesto.

V. KOROŠKI FESTIVAL

velik praznik delovnih ljudi na severni meji

Še nikoli po osvoboditvi se ni ljudstvo Dravske, Mežiške in Savinjske doline zbralo v tolikem številu na svoj festival kakor letos.

Nedeljskega jutra se je ljudstvo teh krajev še posebno veselilo. Na festival so prišli tudi pevci iz neosvobojene Koroške. Velika množica ljudi jih je burno pozdravljala. Na prsi so jim pripenjali rdeče nagelne z znakom festivala. Prišli so tudi zastopniki IOOF, vlade, ljudske prosvete. V imenu CK KPS in vlade je zbral, posebno še Koroške, prisrčno pozdravil podpredsednik vlade dr. Marijan Breceļ. Za njim so nastopile skupine SKUD »Prežihov Voranc« in kulturno umetniška društva iz Kranja, Maribora in Murske Sobotne.

Navdušenja pa ni hotelo biti konec, ko so na prireditveni prostor prispeli koroški pevci in zapeli svoje narodne pesmi. Ljudstvo jih je hotelo še in še poslušati, vendar je bilo teh trenutkov kmalu konec. Zastopniki delavcev železarne Guštanj in mežiški rudarji so jim poklonili izdelke, ki so jih delavci sami izdelali in jim povedali, da jim ta darila poklanjajo kot spomin na velike zgodovinske dni, ko so vodstvo železarne in rudnika prevzeli sami v svoje roke.

Delavcem se je prisrčno zahvalil zastopnik koroških Slovencev, ki je med drugim dejal, da so nad vse presenečeni, nad toliko pozornostjo, ki jim je bila izkazana. Tako okrepljeni se bodo vrnili in tam z novimi močmi nadaljevali borbo ne za staro ampak za novo pravdo... Velika množica jim je burno poskalo.

V popoldanskih urah si je ljudstvo ogledovalo bogato razstavo, ki je pokazala velik razvoj gospodarstva teh krajev, v teh nekaj letih po osvoboditvi. Posebno so se ustavljali v oddelku težke industrije, kjer so bili razstavljeni predmeti, ki jih izdeluje guštanjska železarne, medtem ko smo jih prej uvažali iz inozemstva. V kulturnoprosvetnem oddelku se je sleherni ustavlil ob grafikonih, ki prikazujejo, da smo leta 1940 imeli v tej krajih le 2 meščanski šoli, 1 nižjo strokovno šolo in 40 osnovnih šol. V letu

SODARSKA DELAVNICE LIP TEHARJE ČASTNO IZPOLNILE PLAN

Navadno živo je bilo, ko je človek stopil 21. septembra v prvih jutranjih urah v sodarsko delavnico. Dalo se je slutiti, da je bil ta dan izredno važen za kolektiv sodarske delavnice.

Oddelkovodja kolektiva tov. Rakuša, ki je sprejel podatke proizvodnje, je ob 9.45 uri naznanil, da so letni plan že presegli. To je bilo veselje v kolektivu Delavci so se nato zbrali, ter si zadali nove naloge in obljubili, da bodo predčasno izpolnili tudi petletni plan. K ve-

liki delovni zmagi jim je v imenu LIP-a Celje čestital tov. obratovodja Piršič, ki ima sam mnogo zaslug pri izvršitvi letnega plana za leto 1950.

Po proslavi se je kolektiv razveselil z malo zakusko.

Pripomniti bi pa bilo, kako čudno stališče je zavzel predsednik sindikalne podružnice, da se ni udeležil kljub povabilu proslave ter kolektivno čestital k tako veliki delovni zmagi, kar bi moral storiti brez kakršnega posebnega povabila.

v rudniku. Tov. Ivan Hribovšek je petletni plan dosegel že junija 1950 in je dnevno izpolnjeval plan za 80.4%. Drugi je dosegel petletni plan Karel Camlek, ki je dnevno presegal svoje planske naloge za približno 29%. Tik pred izpolnitvijo petletnega plana je še osem tovarišev.

Direktor rudnika je nato analiziral delo rudnika od ustanovitve pa do danes. Govoril je o velikih dneih, katere so morali doživljati velenjski rudarji. Njihove borbe za delavske pravice so bile večkrat brezuspešne in marsikateremu je pripravil prejšnji izkoriščevalec gorje, ko ga je pogljal na cesto. Že leta 1875 je z globlinskim vrtnjem pričel Franc Magelj, ki je postal lastnik rudnika. Zgradil je v ta namen železnico Celje-Dravograd, da bi na ta način lažje prišel do dobitkov. Izkoriščanje delavcev se je začelo po začetku odkopavanja in borba za delavske pravice je bila huda. Prvi organizator socialdemokratske partije je bil Ferdo Valanšek, ki še sedaj živi. On je do sedaj najstarejši rudar v Velenju.

Med okupacije je rudnik zgubil 98 najboljših borec. ki so kot talci ali pa kot boreci narodnoosvobodilne armade dali svoja mlada življenja.

Po osvoboditvi je rudnik začel doživljati novo dobo. Velenjski rudar je pričel delati z novim duhom, z novimi močmi in današnjem proizvodnja se bliža proizvodnji najmodernejše, tehnično izpopolnjenega rudnika.

Predstavnik generalne direkcije za premog tov. Dolenc je nato z nekaj besedami pozdravil navzoče rudarje, nakar je v imenu ministrstva izročil podjetje v roke rudarjev. Predsednik upravnega odbora delavskega sveta, odlikovanec z redom dela, tov. Jože Vrabčič, je prejel od tov. Dolenca album s slikami in opisom borbe velenjskih rudarjev od začetka proizvodnje do danes. Predsednik upravnega odbora pa je v imenu vseh rudarjev obljubil, da bo vestno izpolnjeval svoje delo v korist slehernega rudarja.

Urednje uredniški odbor. - Glavni urednik Tone Seliškar. - Uredništvo telefon 45-33 in uprava telefon 49-70. Masarykova 14-11 v Ljubljani. - Izhaja vsak petek. Mesece na naročnino din 15. - Vsek ček polnoletno 604-90321-4. - Tiska tiskarna »Ljudske pravice« v Ljubljani.

Kmečka delovna zadruga Nikolaj v Čezsoči je v enem letu stopila velik korak naprej

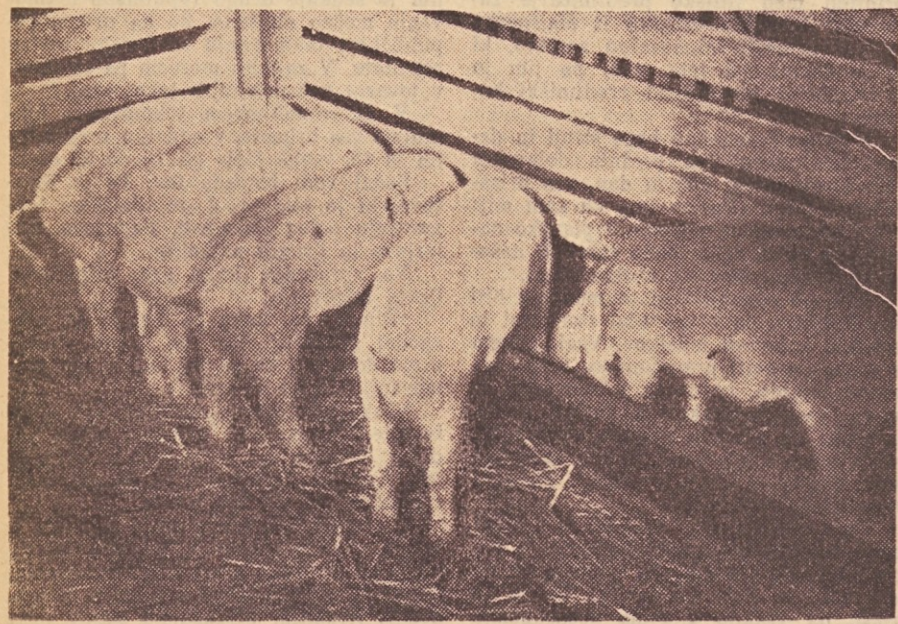
Na levi strani Soče, nasproti ljubkega Boveca leži prijazna vas Čezsoča. Cesta, ki pelje skozi, se vije med hišami, do konca vasi, kjer stoji nasproti cerkve velik zadrugi dom. Ta dom so zgradili člani delovne zadruge Nikolaj v Čezsoči, ki z velikim prizadevanjem postavljajo

držne zemlje. Ker v teh krajih ni dovolj plodne zemlje, da bi lahko v večjih količinah pridelovali žito, koruzo, krompir itd., so se odločili, da se bodo posvetili živinoreji in prašičereji. V teh krajih, kjer je treba skoraj vsako ped zemlje iztrgati krasu, pomeni za zadrugo že velik

četku svojega razvoja. Zadrugičnikov, ki so sposobni delati, je le 25, dve tretjini vaških posestnikov, ki imajo dovolj delovne sile, pa se v zadrugo še ni vključilo. Prav zaradi teh težav je njihov uspeh in prizadevanje za uvedbo dobrega gospodarstva še večji. Poleg tega, da so zgradili v kratkem času že senik in zadrugi dom, imajo v načrtu še gradnjo hleva, ki ga bodo postavili na Senožeti, ki je oddaljena od Čezsoče skoraj 2 in pol ure. Tam zraste za živino dovolj sena, ki so ga morali drugače znositi v dolino na ramah. Za prenos vsakih 140 kg sena, so porabili 7 delovnih ur. S tem ukrepom pa bodo ogromno prihranili na času, posebno ker jim pomanjkanje delovne sile dela precej preglavic.

Ce govoriš z zadrugičniki, vidiš, da se zavedajo vseh težav in naporov, ki jih morajo prestajati v svojih začetnih delih. Primanjkuje jim vsak čas kakšnega materiala in tudi krajevni odbor jim ne nudi nobene pomoči. Tako so cement, ki je prišel v vas, prodajali na vezane cene privatnikom, ko pa so čez nekaj dni bili z dopisom obveščeni, da je cement namenjen zadrugi, je bil ta že razprodan. Tako zadruga še do danes ni mogla postaviti pri hlevu za 56 glav živine potrebne gnojnice jame, ker ne morejo dobiti nikjer cementa. Tudi primer, da zadruga oddaja sir državi, privatniki pa ga kolikor hočejo zamenjujejo za moko, maščobe in sladkor, vzbujajo hudo kri in nezadovoljstvo med njimi, posebno ker se jim privatni kmetje še na vse to smejejo. Eden izmed zadrugičnikov je ob vsem tem ostro povedal: »Kljub vsemu temu se ne podamo, vztrajali bomo in vzdržali, kakor smo to storili v Čezsoči leta 1944, ko nas je 40 partizanov zadrževalo nemško armado kar mesec dni...« Ko pa bodo postavili še ovčarno in ko bodo postavili in dogradili hlevi, takrat bo zadruga res lažje zadihala. V zadrugi domu bodo imeli svojo dvorano, gostilno, trgovino, poslovne prostore in tudi množične organizacije bodo našle v njihovem domu svoje zatočišče.

Čezsoča je kot partizanska vas bila izborna država in požgana, vendar so jo v tem času že precej obnovili. Zadruga bo tu opravila veliko delo. Združila bo vse delovne ljudi v trdno skupnost, izboljšala polja, uvedla bo ovčarje in odpravila kozjerejo, ki dela gozdnim nasadom zelo veliko škodo.

Čimboljša in čimvečja vzreja živine bo povečala naše prehranske tonde maščob in mesa

temelje novemu zadrugičnemu gospodarstvu. Zadruga Nikolaj je bila ustanovljena lani in je dobila ime po partizanu Stanku Kendi, ki je s 30 tovariši leta 1943 padel na planini Golovar, katera je danes last te zadruge.

Lansko leto se je zbralo 19 posestnikov — samih zavednih družin in sklenilo, da ustanovijo zadrugo. Letos se je priključilo tej zadrugi še 9 posestnikov, tako da imajo sedaj skupaj 105 ha za-

napredek 58 glav goveje živine, ki so si jo uspeli že do letos prirediti. Poleg tega imajo 4 mule in 16 prašičev. Živinoreja bo prav gotovo lepo uspevala, saj ima zadruga kar dve planini, kjer se lahko živina ekoi vse leto pase in v zdravem gorskem zraku lepo razvija. Zadruga pridobiva že trliko mleka, da ga v sirarni kmetijske zadruge, katera je še last privatnih kmetov, predelujejo v sir in ga oddajajo državi. Zadruga je šele v za-

Golaki kličejo!

Planinsko društvo v Postoljni je zgradilo lansko leto na Nanosu prvo planinsko kočjo na Primorskem. Imenovano po narodnem heroju Premrlu Volkju — »Volkova kočja«. Drugo kočjo na vzhodnem robu spodnjega Krasa — na Trstelinu je zgradilo planinsko društvo Nova Gorica. Letos pa se je Primorska obogatila še z eno kočjo, katero so zgradili planinci iz Ajdovščine na 1260 metrov visokem malem Golaku na Trnovski planoti. To kočjo, imenovano po Iztku, so otvorili v začetku tega meseca. Planinci iz bližnjih in daljših krajev Primorske in Gorenjske so prihajali na to slovesnost gornikov iz Ajdovščine.

Jutranje sonce je obeležalo gorske vrhove in zelena dolina je ostajala vedno niže. Po uri vožnje smo prispeli skoraj pod vrh. Še 20 minut pešhoje in že smo bili pri novi koči. Tov. Braz Marjan, predsednik planinskega društva Ajdovščina je otvoril slovesnost čestit planincem k uspehu in se zahvalil za pomoč podjetjem iz Ajdovščine, ki so družini materialno pomagala.

Slovesnosti so se udeležili tudi najstarejši član planinskega društva iz Ajdovščine, 90-letni upokojeni nadučitelj tov. Čibel Edmund, ki je v mladostnem zanosu in polni ljubezni do gora pripovedoval svoje vtise. Največje doživljanje za hrabalca je, če v jutranjem čistem zraku prikaže na visavih sončni vzhod. Zmaknjen opazuje zlato oblo, ki počasi leze iz gora in obseva najvišje vrhove gora, ki se smelo končajo v njeni zlati masi. Človek je presenečen, ko gleda ta novi svet. Milijone in milijone let je bilo treba preden je nastala ta raznolika zemeljska preobrazba in koliko časa je bilo treba, preden so nastale te raznovrstne in močnejše tvorbe.

Ne bomo naštevali raznovrstnih čudes, ki jih vidimo, z velikih gora, pogledimo samo naše lepe zore na Golaku, na Črnen, na Kucoli, na Zelini Rob z eno besedo, na goro Trnovski planoti. Treba zemlje v Trnovski planoti je kras brez vode, a svojimi podzemskimi jamami in globelimi. Rastlinstvo in živalstvo pa je povsem alpsko. Ozračje, klima, temperatura naših gora je tako različna, da ne najdemo kmalu kaj enakega. Pogledimo samo ozračje! Ali mislite, da je vrisk oziroma ukanje fanta iz doline, ki ga izraža iz svojih ljubeznih polnih prsi ko gre v bližnji noči k svojemu dekletu enako onemu na gori? Nikdar! Na gori doni ta ljubeznički pozdrav povsem drugače, tam gori zveni ta pozdrav nelzerno lepše! Ali mislite, da naš slatček in

strnadek iz doline žvrzoli enako onemu na gori? Nikoli! Prvič poje on in na gori ga terco višje od onega iz doline in drugič poje gorjanček še mileje in bolj ubrano. Najboljši gorški pevec in kralj gora je pa drozg — tudi devetovžnik imenovan. Ta ptič kaže največjo razliko in največjo vrzel med goro in dolino. V dolini sploh ne poje! Gora pa mu je raj. Tam udari z vso močjo in z vso strastjo na svoj instrument in pesem se mu izliva in toni v napevih in akordih tako lepo, da človeka kar omami. Če pa ga vzmerniš, ti zabrusi psovko: Hudič, hudič, hudič in odleti na drugo smreko.

Ce imajo gore tako privlačnost do teh mailh in nežnih stvarl, kaj pa naj rečemo o človeku? Znani krepli mož prekaljen v vseh življenjskih težavah, ki je bil že 103-krat na Golaku pravi: »Vselej, kadar potujem na to goro, vidim vedno kaj novega, lepšega in privlačnejšega.« Starejša žena pa opisuje in razlaga magično moč naših gora. Ko pride na goro, se počuti lahko, veselo in prerajeno.

Naše gore pa so bogate tudi zdravilnih zelišč. Omenimo naj samo ključni ali izlanski lišaj, ki raste samo na Golaku in je izvrstno sredstvo proti sušici. Njegovo zdravilno moč so poznali že stari ljudje. Kdo bi našteval vse hudo strupene rastline in ostale zlatá vredne čajeve našega Golaka? Poslušajmo raje sosedevo Mjico ki pravi, da ni nikjer tako prijetno in lepo kot na Golaku. Tam je življenje doma. Če prinesiš na Golak navaden priprizek, se spremeni v najokusnejšo jed, živizgovec v čutarici pa v najfinejšega vipavca. Zato je treba našo goro večkrat obiskati, ne samo enkrat, ker enkrat je nobenkrat, trdi naša Mica. In vseh lepot se tudi ne dá popisati. Treba jih je videti, gledati in opazovati. Okrog nas in pod nami sam gozd — Trnovski gozd, ki se imenuje tudi biser jugoslovanskih gozdov. Tam spet suhi Kras brez vode, prelestni Kvarner in modri Jadran, lepa Vipavska dolina krasna Furlanska nižina vse do samih lagun in še naprej. Do kraljeve morja, do pravilnični Benetk. Tam na severozapadu pa Tolminska, dežela velikega pesnika in njena bližnja planina roča Soča in še in še. Zato je ta kočja, odkoder se lahko naužijemo vseh teh krasot, zares briljanten kamen na tem starem Golaku, očaku našega planinskega društva.

Vsak, ki je bil kdaj na Golaku, ne bo nikoli pozabil lepote teh krajev. Še in še bo vračal, zato pohitite na Trnovsko planoto tudi vi — kočja na Golaku vas vabi...

V Sloveniji so gostovala KUD iz Vojvodine in Makedonije

Pred nekaj dnevi je v naši republiki gostovalo kulturno umetniško društvo »Svetozar Markovič« iz Novega Sada, ki je eno izmed največjih in najboljših kulturno umetniških društev v naši državi.

Društvo je bilo ustanovljeno kmalu po osvoboditvi in je od takrat pa do danes doseglo velik razvoj. V času petletnega obstoja je društvo nenehno skrbelo za dvig svojega članstva, tako da v vseh odsekih društva danes sodeluje 291 članov. Poleg igralske družine ima društvo tudi svoj simfonični in tamburaški orkester, kakor tudi mešani pevski zbor in folklorno skupino. Hkrati z nastopanjem članstva pa so v vseh odsekih vzorno skrbeli tudi za kvaliteten dvig svojega članstva, kar nam dokazuje vrsta že izvešanih pevcev, godbenikov in igralcev, ki so postali člani opernih in dramskih gledališč.

Kulturno umetniško društvo »Svetozar Markovič« iz Novega Sada je znano širom po naši domovini, saj so doslej nastopali po vseh večjih mestih Vojvodine, več turnej pa so priradili tudi v Bosni in Hercegovini in v velikih mestih LR Hrvatske. Pred nekaj dnevi pa so bili gostje kulturno umetniških društev v Ljubljani, Postoljni, Kranju in na Jesenicah.

Nastop, ki so ga priradili v nedeljo zvečer v veliki unijski dvorani v Ljubljani, je bil ponoven dokaz plodnega dela in doseženih uspehov, ki jih je društvo doseglo v razmeroma kratkem času. Hkrati pa je bil ta nastop tudi dokaz hitrega in vsestranskega dvigovanja kulturne ravni v Vojvodini.

Mešani pevski zbor, ki je nastopil ob spremljavi simfoničnega orkestra in s samostojnim sporedom, je pri poslušalcih žel polno odobravanja in priznanja. Posebno pa to velja za Mokranjčev »Rukovet«, katerega so izvajali precizno in zares umetniško. Dobro so se odrezali tudi tamburaši in člani folklorne skupine, za njimi pa ni mnogo zaostajal simfonični orkester, ki je sestavljen iz samih delavcev in bo v doglednem času z intenzivnim delom svojih članov še vidno napredoval.

Medtem ko so bili člani kulturno umetniškega društva »Svetozar Markovič« iz Novega Sada gostje naših kulturno umetniških društev na Primorskem in Gorenjskem, pa so v Celju in Mariboru, Pljuju in v Rušah gostovali člani kulturno umetniškega društva »Koča Razin«. Tudi tu so gostje potrdili sloves, ki so ga pridobili na številnih gostovanjih v naši domovini in v inozemstvu.

Poleg kulturno umetniškega društva »Koča Razin« pa se je tni dni mudil v Sloveniji tudi makedonski državni ansambel, ki se je pravkar vrnil iz svoje turneje po Angliji. Njihov nastop v Trbovljah so gledalci toplo pozdravili, posebno pa jih je navdušil nastop folklorne skupine v slikovitih makedonskih narodnih nošah.

Gostovanja kulturno umetniških društev iz drugih bratskih republik pri nas so pomembna toliko bolj, ker se na ta način utrjuje tesnejše kulturnoprosvedno sodelovanje med našimi narodi, hkrati pa se potrjujejo doseženi uspehi pri dvigu kulturnoprosvedne dejavnosti naših delovnih ljudi v bratskih republikah.

IZ ZGODOVINE RUDARSKIH STAVK

v trboveljskem revirju

Sindikalna založba »Delavske enotnosti« je izdala ponatis brošur »Prvi veliki boj slovenskega delavstva (Ob petdeseti obletnici — julij 1889—1939)« in »Spomeniki rudarjev trboveljskih revirjev (Ob petdesetletnici prve velike rudarske stavke v trboveljskih revirjih)«, ki sta izšli leta 1939, in ju je takratna protiljudska cenzurna oblast prepovedala, a ju ni mogla zapleniti, ker ju je Partija pravdočasno rešila iz tiskarn — prvo iz »Tiskarne Slatnar« v Kamniku, drugo pa iz tiskarne »Slovenija« v Ljubljani. Obema ponatisoma, od katere je prvi celoten, drugi pa vsebuje osrednji del (od 5.—21. strani), je priključen še »Do-

datek« z naslovom »Poslednja stavka rudarjev trboveljskega revirja v decembru 1939«, tako da imamo v knjigi popoln pregled vseh stavk in borb trboveljskih rudarjev za svoje pravice od začetka pa do l. 1941, ko so se rudarji napotili na zmagovalno pot narodnoosvobodilne borbe, v kateri so si priborili vse, za čemer so stremeli desetletja.

Prvi članek nam izčrpno opisuje potek prve slovenske stavke rudarjev leta 1889, ko je delo v rudnikih trajalo zdržema po 12 ur in vsak delavec moral delati teden dne 12 ur ponoči, teden dni pa 12 ur podnevi, ko pa je menjal turnus, pa 24 ur skupaj, od pičle mezde pa je moral kupovati še olje za luč, dajati odstotke za rudniško skladišnico, ves živeti in slabo, preležano blago pa kupovati v konzumnem društvu, tako da mu ni konec tedna ostalo ničesar in je živel v največji bedi. Imel ni prostega niti enega dneva, ker je moral delati tudi v nedeljah. Stavko-kazi, vojaška sila, brutalni nastopi političnih oblasti — vse to se je zrušilo na stavkajočih, ki so s stavko prenehali po 4 tednih.

Drugi članek pa pokaže pregled vseh stavk, ki so bile v trboveljskih revirjih: leta 1889, 1891, 1900, 1903, 1905 (zadnja pred prvo svetovno vojno), 1919, ko je dr. Ivan Tavčar za Novo leto 1920 javno predložil, naj uvede oblast preko sod proti stavkajočim, 1920 (dve), 1922, 1923 in 1934 (predzadnja pred drugo svetovno vojno) in upor trboveljskih žena l. 1933, ki so ustavile trboveljski rudnik in zasedle trboveljske ulice, s čimer so vbile reakciji strah in trepet in dokazale, da so borbene energije rudarjev neuničljive, čeprav se njihove organizacije ne brigajo zanje.

»Dodatek« pa nam prikaže poslednjo stavko rudarjev pred drugo svetovno vojno. Člankar (Dušan Kermauer, ki je napisal vse tri članke), v njem poziva, naj se zbero o vseh stavkah spominski podatki, da bo mogče sliko rudarskih borb dopolniti čim vesteje, saj na pr. iz stavke l. 1919 ni bilo tiskanih poročil, ker so stavkali tudi grafični delavci itd.

Obnovljen je zdraviliški dom v čateških Toplicah

Delovni kolektiv Čateških toplic se je uvrstil med najboljše kolektive republikanskih gostinskih podjetij in prejel priznanje od GO ZSS. — Podjetje je v zadnjem letu vidno napredovalo. V razmeroma kratkem času so obnovili zdraviliški dom, uredili novo ekonomijo in zgradili moderno urejene svinjake, hlev za govejo živino ter vrsto drugih objektov. Nabavili so tudi vrsto novih kmetijskih strojev ter poskrbeli za ureditev električne razsvetljave. Poleg tega so poskrbeli tudi za udobnejše bivanje bolnikov, ki iščejo zdravja in novih moči. Člani kolektiva so za dograditev potrebnih objektov opravili nad 2700 ur prostovoljnega dela

Nekaj misli k uredbi zvezne vlade FLRJ O »SKLADU ZA KULTURNOPROSVEDNO DELO«

Kulturno-množična dejavnost se je po osvoboditvi široko razmahnila. Vzroke temu je predvsem iskati v možnostih ki jih je delovnim množicam prinesla osvoboditev. Že v času same revolucije, v še bolj velikem razmahu pa po osvoboditvi, so ljudske oblasti in vse množične organizacije poskrbele tudi za to, da se v okviru danih možnosti kulturno množično delo in njegov razvoj stimulira in zagotovi tudi z materialne strani. Dobrišen del družbenega dohodka so zato odvajali v kulturnoprosvedne namene in mnoge zgradbe so bile izročene v uporabo za kulturno množično dejavnost. Nedavno je Zvezna vlada FLRJ izdala uredbu, s katero je določila način o organizaciji in upravljanju sklada za kulturnoprosvedno in fizikalno delo ter za razvijanje ljudske tehnike med delavci in namenečen v državnih gospodarskih podjetjih. Ta uredba dokazuje torej, da je kulturno množična vzgoja delovnega ljudstva v naši domovini sestavni del borbe za izoblikovanje socialističnega lika naše domovine. To je socialna še en dokaz več, da ni mogče uspešno razvijati materialne graditve oblasti in vse množične organizacije v materialno uredbi, ne spremljajo istočasno napori za kulturno množično vzgojnje ustvarjalcev materialnih dobrin, to je delovnih množic. Poleg te osnovne značilnosti, ki daje ves pečat naporom za graditev socializma v naši domovini, pa omejenjena uredba prinaša nekaj bistvenih novih momentov, kakšna naj bo v materialnem pogledu skrb za pravilen razvoj kulturno-umetniške izobrazbe. Ta uredba namreč pomeni v materialno uredbi, ne spremljajo istočasno napori za kulturno množično vzgojnje ustvarjalcev materialnih dobrin, to je delovnih množic. Poleg te osnovne značilnosti, ki daje ves pečat naporom za graditev socializma v naši domovini, pa omejenjena uredba prinaša nekaj bistvenih novih momentov, kakšna naj bo v materialnem pogledu skrb za pravilen razvoj kulturno-umetniške izobrazbe. Ta uredba namreč pomeni v materialno uredbi, ne spremljajo istočasno napori za kulturno množično vzgojnje ustvarjalcev materialnih dobrin, to je delovnih množic. Poleg te osnovne značilnosti, ki daje ves pečat naporom za graditev socializma v naši domovini, pa omejenjena uredba prinaša nekaj bistvenih novih momentov, kakšna naj bo v materialnem pogledu skrb za pravilen razvoj kulturno-umetniške izobrazbe. Ta uredba namreč pomeni v materialno uredbi, ne spremljajo istočasno napori za kulturno množično vzgojnje ustvarjalcev materialnih dobrin, to je delovnih množic. Poleg te osnovne značilnosti, ki daje ves pečat naporom za graditev socializma v naši domovini, pa omejenjena uredba prinaša nekaj bistvenih novih momentov, kakšna naj bo v materialnem pogledu skrb za pravilen razvoj kulturno-umetniške izobrazbe. Ta uredba namreč pomeni v materialno uredbi, ne spremljajo istočasno napori za kulturno množično vzgojnje ustvarjalcev materialnih dobrin, to je delovnih množic. Poleg te osnovne značilnosti, ki daje ves pečat naporom za graditev socializma v naši domovini, pa omejenjena uredba prinaša nekaj bistvenih novih momentov, kakšna naj bo v materialnem pogledu skrb za pravilen razvoj kulturno-umetniške izobrazbe. Ta uredba namreč pomeni v materialno uredbi, ne spremljajo istočasno napori za kulturno množično vzgojnje ustvarjalcev materialnih dobrin, to je delovnih množic. Poleg te osnovne značilnosti, ki daje ves pečat naporom za graditev socializma v naši domovini, pa omejenjena uredba prinaša nekaj bistvenih novih momentov, kakšna naj bo v materialnem pogledu skrb za pravilen razvoj kulturno-umetniške izobrazbe. Ta uredba namreč pomeni v materialno uredbi, ne spremljajo istočasno napori za kulturno množično vzgojnje ustvarjalcev materialnih dobrin, to je delovnih množic. Poleg te osnovne značilnosti, ki daje ves pečat naporom za graditev socializma v naši domovini, pa omejenjena uredba prinaša nekaj bistvenih novih momentov, kakšna naj bo v materialnem pogledu skrb za pravilen razvoj kulturno-umetniške izobrazbe. Ta uredba namreč pomeni v materialno uredbi, ne spremljajo istočasno napori za kulturno množično vzgojnje ustvarjalcev materialnih dobrin, to je delovnih množic. Poleg te osnovne značilnosti, ki daje ves pečat naporom za graditev socializma v naši domovini, pa omejenjena uredba prinaša nekaj bistvenih novih momentov, kakšna naj bo v materialnem pogledu skrb za pravilen razvoj kulturno-umetniške izobrazbe. Ta uredba namreč pomeni v materialno uredbi, ne spremljajo istočasno napori za kulturno množično vzgojnje ustvarjalcev materialnih dobrin, to je delovnih množic. Poleg te osnovne značilnosti, ki daje ves pečat naporom za graditev socializma v naši domovini, pa omejenjena uredba prinaša nekaj bistvenih novih momentov, kakšna naj bo v materialnem pogledu skrb za pravilen razvoj kulturno-umetniške izobrazbe. Ta uredba namreč pomeni v materialno uredbi, ne spremljajo istočasno napori za kulturno množično vzgojnje ustvarjalcev materialnih dobrin, to je delovnih množic. Poleg te osnovne značilnosti, ki daje ves pečat naporom za graditev socializma v naši domovini, pa omejenjena uredba prinaša nekaj bistvenih novih momentov, kakšna naj bo v materialnem pogledu skrb za pravilen razvoj kulturno-umetniške izobrazbe. Ta uredba namreč pomeni v materialno uredbi, ne spremljajo istočasno napori za kulturno množično vzgojnje ustvarjalcev materialnih dobrin, to je delovnih množic. Poleg te osnovne značilnosti, ki daje ves pečat naporom za graditev socializma v naši domovini, pa omejenjena uredba prinaša nekaj bistvenih novih momentov, kakšna naj bo v materialnem pogledu skrb za pravilen razvoj kulturno-umetniške izobrazbe. Ta uredba namreč pomeni v materialno uredbi, ne spremljajo istočasno napori za kulturno množično vzgojnje ustvarjalcev materialnih dobrin, to je delovnih množic. Poleg te osnovne značilnosti, ki daje ves pečat naporom za graditev socializma v naši domovini, pa omejenjena uredba prinaša nekaj bistvenih novih momentov, kakšna naj bo v materialnem pogledu skrb za pravilen razvoj kulturno-umetniške izobrazbe. Ta uredba namreč pomeni v materialno uredbi, ne spremljajo istočasno napori za kulturno množično vzgojnje ustvarjalcev materialnih dobrin, to je delovnih množic. Poleg te osnovne značilnosti, ki daje ves pečat naporom za graditev socializma v naši domovini, pa omejenjena uredba prinaša nekaj bistvenih novih momentov, kakšna naj bo v materialnem pogledu skrb za pravilen razvoj kulturno-umetniške izobrazbe. Ta uredba namreč pomeni v materialno uredbi, ne spremljajo istočasno napori za kulturno množično vzgojnje ustvarjalcev materialnih dobrin, to je delovnih množic. Poleg te osnovne značilnosti, ki daje ves pečat naporom za graditev socializma v naši domovini, pa omejenjena uredba prinaša nekaj bistvenih novih momentov, kakšna naj bo v materialnem pogledu skrb za pravilen razvoj kulturno-umetniške izobrazbe. Ta uredba namreč pomeni v materialno uredbi, ne spremljajo istočasno napori za kulturno množično vzgojnje ustvarjalcev materialnih dobrin, to je delovnih množic. Poleg te osnovne značilnosti, ki daje ves pečat naporom za graditev socializma v naši domovini, pa omejenjena uredba prinaša nekaj bistvenih novih momentov, kakšna naj bo v materialnem pogledu skrb za pravilen razvoj kulturno-umetniške izobrazbe. Ta uredba namreč pomeni v materialno uredbi, ne spremljajo istočasno napori za kulturno množično vzgojnje ustvarjalcev materialnih dobrin, to je delovnih množic. Poleg te osnovne značilnosti, ki daje ves pečat naporom za graditev socializma v naši domovini, pa omejenjena uredba prinaša nekaj bistvenih novih momentov, kakšna naj bo v materialnem pogledu skrb za pravilen razvoj kulturno-umetniške izobrazbe. Ta uredba namreč pomeni v materialno uredbi, ne spremljajo istočasno napori za kulturno množično vzgojnje ustvarjalcev materialnih dobrin, to je delovnih množic. Poleg te osnovne značilnosti, ki daje ves pečat naporom za graditev socializma v naši domovini, pa omejenjena uredba prinaša nekaj bistvenih novih momentov, kakšna naj bo v materialnem pogledu skrb za pravilen razvoj kulturno-umetniške izobrazbe. Ta uredba namreč pomeni v materialno uredbi, ne spremljajo istočasno napori za kulturno množično vzgojnje ustvarjalcev materialnih dobrin, to je delovnih množic. Poleg te osnovne značilnosti, ki daje ves pečat naporom za graditev socializma v naši domovini, pa omejenjena uredba prinaša nekaj bistvenih novih momentov, kakšna naj bo v materialnem pogledu skrb za pravilen razvoj kulturno-umetniške izobrazbe. Ta uredba namreč pomeni v materialno uredbi, ne spremljajo istočasno napori za kulturno množično vzgojnje ustvarjalcev materialnih dobrin, to je delovnih množic. Poleg te osnovne značilnosti, ki daje ves pečat naporom za graditev socializma v naši domovini, pa omejenjena uredba prinaša nekaj bistvenih novih momentov, kakšna naj bo v materialnem pogledu skrb za pravilen razvoj kulturno-umetniške izobrazbe. Ta uredba namreč pomeni v materialno uredbi, ne spremljajo istočasno napori za kulturno množično vzgojnje ustvarjalcev materialnih dobrin, to je delovnih množic. Poleg te osnovne značilnosti, ki daje ves pečat naporom za graditev socializma v naši domovini, pa omejenjena uredba prinaša nekaj bistvenih novih momentov, kakšna naj bo v materialnem pogledu skrb za pravilen razvoj kulturno-umetniške izobrazbe. Ta uredba namreč pomeni v materialno uredbi, ne spremljajo istočasno napori za kulturno množično vzgojnje ustvarjalcev materialnih dobrin, to je delovnih množic. Poleg te osnovne značilnosti, ki daje ves pečat naporom za graditev socializma v naši domovini, pa omejenjena uredba prinaša nekaj bistvenih novih momentov, kakšna naj bo v materialnem pogledu skrb za pravilen razvoj kulturno-umetniške izobrazbe. Ta uredba namreč pomeni v materialno uredbi, ne spremljajo istočasno napori za kulturno množično vzgojnje ustvarjalcev materialnih dobrin, to je delovnih množic. Poleg te osnovne značilnosti, ki daje ves pečat naporom za graditev socializma v naši domovini, pa omejenjena uredba prinaša nekaj bistvenih novih momentov, kakšna naj bo v materialnem pogledu skrb za pravilen razvoj kulturno-umetniške izobrazbe. Ta uredba namreč pomeni v materialno uredbi, ne spremljajo istočasno napori za kulturno množično vzgojnje ustvarjalcev materialnih dobrin, to je delovnih množic. Poleg te osnovne značilnosti, ki daje ves pečat naporom za graditev socializma v naši domovini, pa omejenjena uredba prinaša nekaj bistvenih novih momentov, kakšna naj bo v materialnem pogledu skrb za pravilen razvoj kulturno-umetniške izobrazbe. Ta uredba namreč pomeni v materialno uredbi, ne spremljajo istočasno napori za kulturno množično vzgojnje ustvarjalcev materialnih dobrin, to je delovnih množic. Poleg te osnovne značilnosti, ki daje ves pečat naporom za graditev socializma v naši domovini, pa omejenjena uredba prinaša nekaj bistvenih novih momentov, kakšna naj bo v materialnem pogledu skrb za pravilen razvoj kulturno-umetniške izobrazbe. Ta uredba namreč pomeni v materialno uredbi, ne spremljajo istočasno napori za kulturno množično vzgojnje ustvarjalcev materialnih dobrin, to je delovnih množic. Poleg te osnovne značilnosti, ki daje ves pečat naporom za graditev socializma v naši domovini, pa omejenjena uredba prinaša nekaj bistvenih novih momentov, kakšna naj bo v materialnem pogledu skrb za pravilen razvoj kulturno-umetniške izobrazbe. Ta uredba namreč pomeni v materialno uredbi, ne spremljajo istočasno napori za kulturno množično vzgojnje ustvarjalcev materialnih dobrin, to je delovnih množic. Poleg te osnovne značilnosti, ki daje ves pečat naporom za graditev socializma v naši domovini, pa omejenjena uredba prinaša nekaj bistvenih novih momentov, kakšna naj bo v materialnem pogledu skrb za pravilen razvoj kulturno-umetniške izobrazbe. Ta uredba namreč pomeni v materialno uredbi, ne spremljajo istočasno napori za kulturno množično vzgojnje ustvarjalcev materialnih dobrin, to je delovnih množic. Poleg te osnovne značilnosti, ki daje ves pečat naporom za graditev socializma v naši domovini, pa omejenjena uredba prinaša nekaj bistvenih novih momentov, kakšna naj bo v materialnem pogledu skrb za pravilen razvoj kulturno-umetniške izobrazbe. Ta uredba namreč pomeni v materialno uredbi, ne spremljajo istočasno napori za kulturno množično vzgojnje ustvarjalcev materialnih dobrin, to je delovnih množic. Poleg te osnovne značilnosti, ki daje ves pečat naporom za graditev socializma v naši domovini, pa omejenjena uredba prinaša nekaj bistvenih novih momentov, kakšna naj bo v materialnem pogledu skrb za pravilen razvoj kulturno-umetniške izobrazbe. Ta uredba namreč pomeni v materialno uredbi, ne spremljajo istočasno napori za kulturno množično vzgojnje ustvarjalcev materialnih dobrin, to je delovnih množic. Poleg te osnovne značilnosti, ki daje ves pečat naporom za graditev socializma v naši domovini, pa omejenjena uredba prinaša nekaj bistvenih novih momentov, kakšna naj bo v materialnem pogledu skrb za pravilen razvoj kulturno-umetniške izobrazbe. Ta uredba namreč pomeni v materialno uredbi, ne spremljajo istočasno napori za kulturno množično vzgojnje ustvarjalcev materialnih dobrin, to je delovnih množic. Poleg te osnovne značilnosti, ki daje ves pečat naporom za graditev socializma v naši domovini, pa omejenjena uredba prinaša nekaj bistvenih novih momentov, kakšna naj bo v materialnem pogledu skrb za pravilen razvoj kulturno-umetniške izobrazbe. Ta uredba namreč pomeni v materialno uredbi, ne spremljajo istočasno napori za kulturno množično vzgojnje ustvarjalcev materialnih dobrin, to je delovnih množic. Poleg te osnovne značilnosti, ki daje ves pečat naporom za graditev socializma v naši domovini, pa omejenjena uredba prinaša nekaj bistvenih novih momentov, kakšna naj bo v materialnem pogledu skrb za pravilen razvoj kulturno-umetniške izobrazbe. Ta uredba namreč pomeni v materialno uredbi, ne spremljajo istočasno napori za kulturno množično vzgojnje ustvarjalcev materialnih dobrin, to je delovnih množic. Poleg te osnovne značilnosti, ki daje ves pečat naporom za graditev socializma v naši domovini, pa omejenjena uredba prinaša nekaj bistvenih novih momentov, kakšna naj bo v materialnem pogledu skrb za pravilen razvoj kulturno-umetniške izobrazbe. Ta uredba namreč pomeni v materialno uredbi, ne spremljajo istočasno napori za kulturno množično vzgojnje ustvarjalcev materialnih dobrin, to je delovnih množic. Poleg te osnovne značilnosti, ki daje ves pečat naporom za graditev socializma v naši domovini, pa omejenjena uredba prinaša nekaj bistvenih novih momentov, kakšna naj bo v materialnem pogledu skrb za pravilen razvoj kulturno-umetniške izobrazbe. Ta uredba namreč pomeni v materialno uredbi, ne spremljajo istočasno napori za kulturno množično vzgojnje ustvarjalcev materialnih dobrin, to je delovnih množic. Poleg te osnovne značilnosti, ki daje ves pečat naporom za graditev socializma v naši domovini, pa omejenjena uredba prinaša nekaj bistvenih novih momentov, kakšna naj bo v materialnem pogledu skrb za pravilen razvoj kulturno-umetniške izobrazbe. Ta uredba namreč pomeni v materialno uredbi, ne spremljajo istočasno napori za kulturno množično vzgojnje ustvarjalcev materialnih dobrin, to je delovnih množic. Poleg te osnovne značilnosti, ki daje ves pečat naporom za graditev socializma v naši domovini, pa omejenjena uredba prinaša nekaj bistvenih novih momentov, kakšna naj bo v materialnem pogledu skrb za pravilen razvoj kulturno-umetniške izobrazbe. Ta uredba namreč pomeni v materialno uredbi, ne spremljajo istočasno napori za kulturno množično vzgojnje ustvarjalcev materialnih dobrin, to je delovnih množic. Poleg te osnovne značilnosti, ki daje ves pečat naporom za graditev socializma v naši domovini, pa omejenjena uredba prinaša nekaj bistvenih novih momentov, kakšna naj bo v materialnem pogledu skrb za pravilen razvoj kulturno-umetniške izobrazbe. Ta uredba namreč pomeni v materialno uredbi, ne spremljajo istočasno napori za kulturno množično vzgojnje ustvarjalcev materialnih dobrin, to je delovnih množic. Poleg te osnovne značilnosti, ki daje ves pečat naporom za graditev socializma v naši domovini, pa omejenjena uredba prinaša nekaj bistvenih novih momentov, kakšna naj bo v materialnem pogledu skrb za pravilen razvoj kulturno-umetniške izobrazbe. Ta uredba namreč pomeni v materialno uredbi, ne spremljajo istočasno napori za kulturno množično vzgojnje ustvarjalcev materialnih dobrin, to je delovnih množic. Poleg te osnovne značilnosti, ki daje ves pečat naporom za graditev socializma v naši domovini, pa omejenjena uredba prinaša nekaj bistvenih novih momentov, kakšna naj bo v materialnem pogledu skrb za pravilen razvoj kulturno-umetniške izobrazbe. Ta uredba namreč pomeni v materialno uredbi, ne spremljajo istočasno napori za kulturno množično vzgojnje ustvarjalcev materialnih dobrin, to je delovnih množic. Poleg te osnovne značilnosti, ki daje ves pečat naporom za graditev socializma v naši domovini, pa omejenjena uredba prinaša nekaj bistvenih novih momentov, kakšna naj bo v materialnem pogledu skrb za pravilen razvoj kulturno-umetniške izobrazbe. Ta uredba namreč pomeni v materialno uredbi, ne spremljajo istočasno napori za kulturno množično vzgojnje ustvarjalcev materialnih dobrin, to je delovnih množic. Poleg te osnovne značilnosti, ki daje ves pečat naporom za graditev socializma v naši domovini, pa omejenjena uredba prinaša nekaj bistvenih novih momentov, kakšna naj bo v materialnem pogledu skrb za pravilen razvoj kulturno-umetniške izobrazbe. Ta uredba namreč pomeni v materialno uredbi, ne spremljajo istočasno napori za kulturno množično vzgojnje ustvarjalcev materialnih dobrin, to je delovnih množic. Poleg te osnovne značilnosti, ki daje ves pečat naporom za graditev socializma v naši domovini, pa omejenjena uredba prinaša nekaj bistvenih novih momentov, kakšna naj bo v materialnem pogledu skrb za pravilen razvoj kul